

T. c. Dunaposta

Reggeli Újság

Novlszad, 1939 julus 28, pntek

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 206. szám

Amerika felmondta a Japánnal kötött kereskedelmi szerződést

A felmondás megszünteti a Japánba irányuló fegyverkivitt

Tokióból jelentik: A tiencsini helyzettel kapcsolatos szerdai angol-japán tanácskozások után a japán külügyi hivatal közleményt adott ki, amely szerint sikerült haladást elérni a Tiencsin békéjének és rendjének fenntartására vonatkozó kérdések megvizsgálása tekintetében. A tanácskozásokat csütörtökön folytatják.

A Domei-iroda közlése szerint a szerdai tanácskozásokon több pont körül kölcsönös megértés jött létre. A hátralevő pontokat a legközelebbi ülés elé utalták megfontolás végett.

Arita külügyminiszter jelentette a titkos tanácsnak, hogy az angol-japán megbeszélések simán haladnak. Itagaki hadügyminiszter is tájékoztatta a haditanácsot az angol-japán megbeszélések újabb fejleményei felől.

A japán külügyi hivatal képviselője, amikor a szerdai sajtóértekezleten megkérdezték tőle, hogy mennyiben érintette az angol-japán általános megegyezés a kilenchatalmi szerződést, azt felelte, hogy a kilenchatalmi szerződés haldoklik.

Amerika felmondta a Japánnal kötött egyezményt

Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter szerdán a washingtoni japán nagykövetségnek jegyzéket nyújtott át, amelyben az amerikai kormány felmondja az 1911 évi japán-amerikai kereskedelmi szerződést. A felmondás hat hónap múlva, tehát 1940 január 26-án lép életbe és megszünteti a Japán felé irányuló fegyverkivitt.

A FELMONDÁS ELŐZMÉNYEI

Hull külügyminiszter szerdán felkereste Rooseveltnél elnököt, miután előzően hosszasan tanácskozott a külügyi hivatal távolkeleti szakértőivel. Az elnök jóváhagyta a kormány döntését. A külügyi hivatal csak a késő esti órákban jelentette, hogy az Egyesült Államok megszüntették a Japánnal 1911-ben kötött kereskedelmi hajózási egyezmény hatályát.

A kormány lépése bombaként érte a washingtoni közvéleményt, mivel a szenátus külügyi bizottsága csak a közelmúltban balasztotta el a szerződés megszüntetését indítványozó javaslat tárgyalását. Pitman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy meggyőződése szerint a kormány lépése bölcs és indokolt eljárás volt.

AMERIKA MEGTÖRLÉSOKKAL ÉL

A Newyork Times washingtoni levelezője szerint ez a lépés azt jelenti, hogy az Egyesült Államok nemcsak ragaszkodnak távolkeleti jogaikhoz, de megtörléssel is élnek, ha Japán megsértene ezeket a jogokat. Ha a japán katonaság Kinában az amerikai alattvalók hátrahagyásával próbálná az Egyesült Államok tekintélyét megrendíteni, akkor Amerika a legerélyesebb eszközökhez nyúl.

jékoztatta a japán külügyi hivatalt arról, hogy az amerikai kormány az 1911-ben Japánnal kötött kereskedelmi és hajózási szerződést gazdasági okokból felmondja. Az amerikai kormányt erre az intézkedésre — mondotta — az kényszerítette, hogy gátat vessen a japán szövőipari termékek mindinkább fokozódó bevitelének az Egyesült Államokba.

A japán külügyi hivatal képviselője kijelentette az amerikai ügyvivőnek, hogy Japán ezeket az okokat nem tarthatja helytállóknak Japán Washington intézkedését sokkal inkább gazdasági kihívásnak tekinti. Az új szerződés megkötése érdekében megindult tárgyalások mindaddig nem vezethetnek eredményre, amíg Amerika meg nem változtatja Japánnal szemben tanúsított barátságátlan magatartását.

AZ ANGOL—JAPÁN TÁRGYALÁSOK

Tokióból jelentik: Az Asahi értesülése szerint a tiencsini kérdésre vonatkozó angol-japán tárgyalások nyugodt légkörben folynak tovább. Mindkét fél felfogása teljes azonos-ságot mutat a vita tárgyát alkotó 10 pontban, amely a tiencsini béke és rend fenntartására vonatkozik.

NEM SZÜNTETIK MEG AZ OSTROMZÁRAT

Milánóból jelentik: A Stampa külföldudósítója beszélgetést folytatott Homa tábornokkal, a tiencsini japán haderő főparancsnokával. A tábornok kijelentette, hogy mindaddig nem oldja fel a tiencsini ostromzáratot, amíg a teljes megegyezés létre nem jön. Anglia fegyverszünetet kötött, ami egyáltalán nem kötelezi Japánt arra, hogy felfüggeszse a hadműveleteket addig, amíg Anglia el nem fogadja minden feltételét.

A szövetséghez való viszonyról a tábornok kijelentette, hogy az orosz japán összeférhetetlenség nem enged meg semmiféle megbeszélést vagy tárgyalást és Japánnak minden eshetőségre készen kell állnia.

A WASHINGTONI JEGYZÉK TARTALMA

A japán-amerikai kereskedelmi szerződést felmondó jegyzék nem céloz a jelenlegi távolkeleti helyzetre, mindamelllett a jegyzék kifejti, hogy az Egyesült Államok kormánya az elmúlt évben gondosan megvizsgálta kereskedelmi szerződéseit és arra az elhatározásra jutott, hogy az amerikai-japán kereskedelmi szerződés felülvizsgálatra szoruló rendelkezéseket tartalmaz. A szerződés felmondására azért volt szükség, hogy elő lehessen készíteni a felülvizsgálást és hogy — az új helyzet követelményeinek megfelelően — jobban lehessen biztosítani az amerikai érdekeket.

JAPÁN GAZDASÁGI KIHIVÁSNAK TEKINTI A WASHINGTONI DÖNTÉST

Tokióból jelentik: A tokiói amerikai ügyvivő kormánya nevében tá-

Bomba robbant egy londoni pályaudvaron

Két halott, több sebesült — De Valera elítéli a merényleteket, de kijelenti, hogy nem áll módjában megszüntetni az okokat

Londonból jelentik: A Victoria-pályaudvaron szerdán este bomba robbant. A robbanás következtében többen súlyosan megsebesültek és az est folyamán két áldozat behalt sérüléseibe. A robbanás a ruhatárban történt. Egy bóröndben óraműves pokolgépet helyeztek el. A robbanás időpontjában a ruhatárban négy tisztviselő és két utas tartózkodott.

A robbanással kapcsolatban a rendőrség széleskörű óvóintézkedést tett. Valamennyi pályaudvart, a pályatesteket, hidakat és aluljárókat rendőrök őrzik.

A MERÉNYLET HIRE AZ ALSÓHÁZBAN

Amint az alsóházban híre terjedt az ir terroristák újabb merényletének, a Ház szinte percek

alatt másodszeri és harmadszeri olvasásban is elfogadta az ir terroristákkal szemben alkalmazandó eljárásról szóló törvényjavaslatot, amely legkésőbb pénteken törvényerőre emelkedik. A másodszeri olvasás után egyes képviselők még póttjavaslatokat terjesztettek a kormány elé. Az egyik póttjavaslat arról szól, hogy a kormány legalább negyedévenként egyszer tegeyen jelenést a képviselőháznak a ráruházott rendkívüli hatalom alkalmazásáról. Egy szabadlevű képviselő azt indítványozta, hogy azokat a gyanus egyéneket, akik a kiutasítási parancsnak ellenszegülnek, ne az eredetileg javasolt 5, hanem csak kétesztendei börtönnel sújtsák. A póttjavaslatokat a Ház elfogadta. A harmadszeri olvasásra percekkel a Victoria-pályaudvaron elkövetett merénylet után került sor.

MERÉNYLETEK LIVERPOOLBAN

Az éjszaka folyamán egyébként az ir terroristák Liverpoolban még két bombamerényletet követtek el. A Scotland Yard bizalmas értesülést kapott, hogy az ir terroristák Anglia elhagyása előtt merényleteket készítenek elkövetni. A londoni rendőrség sok gyanus egyént letartóztatott. Hír szerint az ir terrorista hadsereg vezérkari főnöke Amerikából megérkezve, be akart jutni Angliába.

DE VALERA A MERÉNYLETEKRŐL

Dublinből jelentik: De Valera a dublini parlamentben hozzáintéztett kérdésre így nyilatkozott a bombamerényletekről:

— A merényletekre nincs semmi mentség. Mélységes meglepetéssel hallom, hogy vannak még emberek, akik képesek feltenni, hogy az ir kormánynak akárcsak egy tagja is rokonszenvezne ezzel a terrorista mozgalommal. Ha az ir kormány nem tudná megfékezni a terroriszervezetet, felfordulás és polgárháboru borítaná el az ir szabadállamot. A kormány el van szánva, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel, teljes erővel szembeszáll a terroristák kihívásával. Ezért hoztuk meg az államvédelmi törvényt is.

De Valera a szenátusban kijelentette, hogy bár az irek látják azt, hogy Irország felosztása milyen jogtalanságot jelent, mégsem rokonszenveznek a terroristákkal, mert a merényletek anarhiához vezethetnek. Hangsúlyozta, hogy az ir kormánynak nem áll módjában megszüntetni a londoni merényleteket előidéző okokat.

Reggeli levél

Cseh propaganda Párisban

Tíz hónappal a Münchenben létrejött négyes határozat után még egyre tart Franciaországban a »München-pártiak« és a »München-ellenesek« vitája. Helyesen járt-e el a két nyugati nagyhatalom diplomáciai, katonai és erkölcsi szempontból, midőn Csehszlovákia területi épségének megsorbitásához hozzájárult? Tehettek-e mást az adott körülmények között, érdekeik nagyobb fokú veszélyeztetése nélkül? Kötelezték-e a Csehországgal kötött megállapodások Franciaországot arra, hogy kivülről jövő támadás esetén menten a segítségére siessen? Egyáltalán meg lehetett volna-e menteni a csehszlovák államot a kisebbségek akarata ellenére? E kérdések körül folyik tovább a polémia. A szeptemberi események után egy ideig az egész francia közvéleményt két táborra osztotta ez a vita, mely akkor a politikai élet középpontjában állott. Utóbb azonban lényegesen csökkent a közvetlen gyakorlati fontossága, mert a francia—angol fegyverkezési és diplomáciai erőfeszítés és Csehország bekebelezése a nemzetközi helyzetet új megvilágításba helyezte a franciák előtt. Történelmi szempontból és a jövő szempontjából azonban továbbra is jelentőséggel bír.

A »München« körül keletkezett irodalom rendkívül érdekes terméke Henri Pozzi-nak »Csata a béke ellen« címmel megjelent legújabb könyve, melyben a müncheni határozat valódi hátterét szándékszik megismertetni. A szerző azért vállalkozott erre a feladatra, mert tapasztalata szerint a cseh propaganda által átitatott francia közvélemény jórészt még ma sem látja tisztán a müncheni határrevízió igazi okait és még mindig nem jött rá, hogy a történelemért elsősorban magát a csehszlovák államot, illetve megalkotóit és vezető politikusait terheli a felelősség. Pozzi több fejezetet szentel Csehszlovákia belső helyzetének és kisebbségi politikájának megvilágítására s olyan adatokat tár fel, melyeket a francia sajtó sohasem vitt a közönség elé. Az olvasó így megismerheti a tényleges Csehszlovákiát, mely sok tekintetben éppen az ellentétje a cseh propaganda által a nyugati közvélemény elé vetített eszményi államnak. A legsúlyosabb hibának tekinti Pozzi a kisebbségekkel szemben való eljárást. »Mindennél, az országon belül és határai körül — írja — egyre duzzadt husz év óta a kétségbeesés és a gyűlölet árja a cseh kormányt és az őt támogató cseh néppel szemben és mindazok, akik a helyszínen gyűzödték meg a helyzetről, biztosra vették, hogy mielőtt vihar tör ki, mindent el fog söpörni...«

Külön fejezetben foglalkozik a szlovák kérdéssel. Talán valamennyi nemzetiségi probléma közül ez az, melyet a háború óta a leg gondosabban takargattak a csehek Franciaországban, a csehszlovák nép és nemzet egységét vitathatatlan dogmaként hirdetve. Nem lehet tagadni, hogy ez a propaganda eredménnyel járt. Semmi sem bizonyítja ezt ékebben, mint az a kiáltvány, mely

A danzigi kérdésben nem folynak tárgyalások,

— mondotta Burghardt főbiztos

Danzigból jelentik: Burghardt népszövetségi főbiztos a Reuter-iroda munkatársa előtt kijelentette, hogy nem akar a jövőre vonatkozóan jóslásokba bocsátkozni, de értelmes ember nem állíthatja azt, hogy Danzig miatt általános összetűzésnek kell kitörnie. Kijelentette, hogy az érdekelt hatalmak között a szabad városról nem folynak tárgyalások.

Egy francia lapnak arra a hírére, amely szerint Burghardt közvetítő szerepet tölt be Berlin és Danzig között, a főbiztos megjegyezte, hogy a sajtó tulságosan megtisztelti őt. Burghardt közölte még, hogy danzigi munkája kifejezetten helyi jellegű és a világpolitikában nem játszik szerepet.

Rómából jelenti az Avala: Egy külföldi lapnak azzal a hírével kapcsolatban, hogy Olaszország nem fog Danzig miatt háborút viselni, Gayda a Giornale d'Italiában ezeket írja:

— Szügezzük le, hogy ha a Németország és Olaszország bekerítésére törekvő hatalmak arra kényszerítenék a birodalmat, hogy Danzig miatt vagy más okból háborúba vonuljon, Olaszország már az első napon szövetségese mellé áll és ha az angol repülőgépek és hajók át akarják haladni a Földközi-tengeren, az olasz repülőgépekkel és hajókkal találják magukat szemben.

Beslics és Pantics miniszterek a Drina-bánságban

Zvornikról jelenti az Avala: Beslics és Pantics miniszterek szerdán délután Zvornikra érkeztek, ahol a községi elnök és több tekintélyes polgár fogadta őket. A földművelési és erdőügyi miniszterek a község helyzete, valamint a gazdasági viszonyok iránt érdeklődtek. Felhasználták ezt az alkalmat arra is, hogy a Valjevo—Csacsak—Tuzla vasuti vonalon építendő nagy alagut kérdését is megvizsgálják. Beslics miniszter megígérte, hogy tényezállatokat juttat a járásnak.

A két miniszter utána résztvett a jugoszláv radikális egység pártja járási szervezetének ülésén és ismertették Cvetkovics Dragisa miniszterelnök politikáját, amelyet az ország viszonyainak rendezése érdekében folytat.

Beslics és Pantics miniszter Zvornikról Szarajevó felé folytatták útjukat, amit azonban Han Pijeszakon megszakítottak, ahol megtekintették a királyi kastélyt s az erdőt.

Éppen a napokban jelent meg Párisban a francia intellektuális nevében 64 párisi és vidéki egyetemi tanár aláírásával Csehszlovákia feltámasztása érdekében. Ezek a francia egyetemi tanárok, akik között történészek és nemzetközi jogászok is vannak, annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy egy új világháború nem fejeződhet be anélkül, hogy Csehszlovákiát természetes határai között vissza ne állítanák, mert ezt egyfelől az európai egyensúly szempontjából szükségesnek, másfelől lelkiismereti kérdésnek is tekintik. Bizonyos, hogy Franciaországban nem mindenki gondolkodik így: vannak tekintélyes francia politikusok, akik a szeptemberi esetből tanulva hallani sem akarnak egy újabb csehszlovák kísérletről. De a professzorok körében észlelt megmozdulás jelentőségét nem szabad lebecsülni. Tudjuk, hogy a párisi békek előké-

Szarajevóba szerdán este kilenc órakor érkeztek meg. A pályaudvaron Jevtics Vladimir, a Drina-bánság bánja fogadta a minisztereket, akik a báni palotába hajtatnak, ahol megszálltak. A miniszterek még szerdán este megbeszélést tartottak Jevtics bánnal és ez alkalommal a Drinabánság gazdasági helyzetét vitatták meg. Elhatározták, hogy a bánsági földműves iskolát Bjelinára helyezik át, mivel ott nagy szükség van ilyen iskolára.

Tegnap délelőtt Beslics és Pantics miniszterek megtekintették a szarajevói állami ménest, majd a butmiri földműves iskolában tettek látogatást.

Jevtics bán kabinetjében később megbeszélést tartottak, amelyen Beslics, Pantics, Kulenovics miniszterek, Jevtics bán és Haszanovics szenátor vettek részt. A konferencia befejeztével a miniszterek Tuzlára utaztak.

A két miniszter drinabánsági útja során érintkezésbe került a sze-

szítésnél az egyetemi köröknek nagy szerepük volt és ma is komoly politikai befolyással rendelkeznek. De már csak ezért is figyelemre méltó ez a megnyilatkozás, mert jellemző arra, hogy a francia szellemi élet kiválóságai jórészt még most is kétségtelen tényként fogják fel a »csehszlovák« nemzeti egységet, jóllehet a szlovákok az utóbbi időben tettekkel igyekeztek őket külön nemzeti létükről meggyőzni. Ez a helyzet főképp annak a propaganda erőfeszítésnek a következménye, melyet Osusky, a »Csehszlovák államnak« még mindig hivatalosan elismert követe folytat itt a franciák és a franciaországi cseh és szlovák kivándorlottak körében. Ez az erőfeszítés nyilván arra irányul, hogy a következő világháborúig átmentse a »csehszlovák« gondolatot és lerakja az alapjait a Csehszlovákia feltámasztására hivatott akciónak. Világ-

gény néptömegekkel is és érdeklődtek gazdasági helyzetük iránt. A lakosság mindenütt hálával emlékezett meg azokról az intézkedésekről, amelyet Cvetkovics Dragisa kormánya tett a boszniai nép érdekében. Különösen azért hálásak, mert a kormány a gazdag szilvatermés értékesítése érdekében fontos intézkedéseket fogantatott.

Károly király a görög királlyal és Izmet Inönüvel is találkozik

Londonból jelentik: Károly király, aki jachtjával hajókirándulásra indult a tengerre, a Daily Telegraph bukaresti levelezője szerint utközben beszélgetést folytat a görög királlyal és a török köztársaság elnökével.

Negrin és Prieto a 800 milliós csempészeft spanyol kincsről vitatkozik Párizsban

Negrin volt spanyol köztársasági miniszterelnök és Prieto, a spanyol szocialisták volt vezére váratlanul visszaérkezett Párizsba. Mind a ketten a Normandie fedélzetén utaztak, anélkül azonban, hogy tudtak volna egymásról, Negrin az első osztályon tette meg az utat, Prieto pedig a másodikon. Visszatérésük összefüggésben van azzal a 800 millió értékű arannyal, ezüsttel, értékpapírral és valutával, amelyet a volt spanyol köztársasági hatóságok mentettek át Franciaországba. A két volt köztársasági vezérférfit között a viszony most a kincsek miatt igen feszültté vált, mert mind a ketten maguknak követelik a rendelkezési jogot az értékek fölött.

A párizsi spanyol emigránsok körében nagy meglepetést keltett Negrin és Prieto visszaérkezése és torzalkodása. Már tartottak is egy értekezletet, amelyen el akarták dönteni, hogy melyikük kezébe tegyék le a rendelkezési jogot az értékek fölött, de egyelőre nem sikerült megállapodásra jutni.

háboru esetén azonnal létrejönne Nyugaton egy ideiglenes »csehszlovák kormány« s az itteni cseh és szlovák kolonizációból toborzott légiók megint megjelenének a francia—angol táborban. Legalábbis ez a tervek Osuskyéknak és barátaiknak, de nem biztos, hogy a felelős francia és angol körök ismét kötélnék állnának.

Ezek a körülmények mindenesetre eléggé mutatják, hogy Pozzi nem végez hiábavaló munkát, midőn honfitársait »Csehszlovákiáról« tárgyilagosan fel akarja világosítani. Sok francia kétségtelenül meglepetéssel fog értesülni arról az elkeseredett küzdeletről, melyet a szlovákok nemzeti jogaikért folytattak husz éven át.

Pozzi könyvből értékes tanulságokat vonhatnak le mindazok akik Európában jobb jövőt szívnének viselik H. F.

Küszöbön a megegyezés Moszkvában

**A francia sajtó szerint az egyezmény egy pont kivételével már elkészült
— Francia hadihajók látogatása Málta szigetén**

Londonból jelentik: Az alsóház szerdai ülésén Chamberlain miniszterelnök több képviselő kérdésére kijelentette, hogy az angol-japán tárgyalások július 24-én indultak meg Tókióban és az eddigi üléseken csak eljárási kérdésekkel és ténymegállapításokkal foglalkoztak. Az újabb kérdésekre kijelentette, hogy kedd este új utasításokat küldtek Seeds moszkvai angol nagykövetségnek és reméli, abban a helyzetben lesz, hogy a jövő hét elején nyilatkozhat.

Arra a kérdésre, hogy a hadsereg és a haditengerészet képviselői Moszkvába utaznak-e, Chamberlain azt felelte, hogy bizonyos utasításokat küldtek Seeds nagykövetségnek, de még nem szerezték tudomást arról, hogy mi volt ennek a visszahatása.

A danzigi kérdésre vonatkozóan Butler külügyi államtitkár kijelentette, hogy a jelenlegi értesülések olyanok, hogy a helyzetet nem kell túlságosan aggodalommal szemlélni.

Egy munkáspárti képviselő kérdésére Butler államtitkár közölte, hogy Anglia nem ismerte el Japán kínai hadicéljait.

BURGHARDT MEGNYUGTATÓ NYILATKOZATA

Londonból jelentik: Burghardt danzigi népszövetségi főbiztos az Evening Standard munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Határozottan azt hiszem, hogy a danzigi helyzet megjavult. Több helyen észleltem a jóindulat jeleit, ami arra az óhajra enged következtetni, hogy a légkört javítani akarják. Ha Danzigot csak elszigetelt esetnek tekintik, akkor ott nincs ok az összetűzésre.

AZ ANGOL-LENGYEL KÖLCSONTÁRGYALÁSOK

Londonból jelentik: Koc ezredes, a lengyel pénzügyi küldöttség vezetője Londonból visszautazott Varsóba. Az angol-lengyel pénzügyi tárgyalások első része sikerrel járt. Az angol kormány kész Lengyelországnak 8 millió fontig terjedő kiviteli hitelkezeséget nyújtani Angliában vásárolandó hadianyagokért. A lengyel küldöttség Londonban maradt tagjai most e hitel részleteiről tanácskoznak.

A NÉMET VEZÉRKAR FŐNÖKE AZ OLASZ HADGYAKORLATOKON

Rómából jelentik: Pariani tábornok, az olasz vezérkar főnöke meghívta Halder tábornokot, a német hadsereg vezérkari főnökét a Po-síkságon augusztus elseje és 5-e között tartandó hadgyakorlatokra. Halder tábornok a meghívást elfogadta.

GUY LA CHAMBRE HAZAUTAZOTT

Londonból jelentik: Guy la Chambre légügyi miniszter befejezte londoni látogatását és szer-

dán a hondoni repülőtérrel vissza-repült Párisba.

MUSANOV ZÜRICHBEN

Zürichből jelentik: Musanov, a bolgár parlament elnöke, Zürichben megtekintette az ottani nemzetközi kiállítást.

GÖBBELS

VELENCÉBE UTAZIK

Velencéből jelentik: Velence vá-

rosa nagy előkészületeket tesz dr. Göbbels birodalmi miniszter fogadására. Göbbels augusztus 8-án érkezik Velencébe, a filmművészeti nemzetközi kiállítás megnyitására.

SZOVJET HADIHAJÓK ÉSZTORSZÁGBAN

Tallinból jelentik: Az észtek közelében két szovjetcirkáló és egy tengeralattjáró jelent meg. A szovjet hadihajók rövid oltározkodás után eltávoztak.

Páris bizik a moszkvai megegyezésben

Párisból jelentik: Jólétesült francia diplomáciai körökben szerdán este közölték, hogy az angol-francia-szovjet tárgyalások tovább folynak és remélhetően kedvező eredménnyel végződnek. Párisban szerdán már az a hír terjedt el, hogy a megegyezés létre is jött, ez a hír azonban korainak bizonyult. Az angol és francia kormány az esti órákban megegyezett a Moszkvába küldendő új utasítások tekintetében. Az utasítások a vitás kérdések, így a közvetett támadás meghatározására és a vezérkari megbeszélések megindulására vonatkoznak. Az utasításokat az est folyamán már elküldték a két ország moszkvai nagykövetségeinek és így a tárgyalások a lehető legrövidebb időn belül ismét megindulnak.

A francia katonai bizottság vezetésével állítólag Hutzinger tábornokot, a legfelső haditanács tagját bízzák meg, aki legutóbb az ankarai vezérkari tárgyalásokat vezette. A Press Association értesülése szerint az angol küldöttség vezetője Ironside tábornok lesz, aki a haditengerészet és a légi haderő képviselőivel együtt utazik el Moszkvába.

A német-szovjet megnemtámadási szerződés még érvényben van

Párisból jelentik: A Petit Journal azt írja, hogy mialatt a moszkvai hármastanácskozások elhúzódnak, a német-szovjet gazdasági tárgyalások tovább folynak. Emellett az 1926 április 24-én kötött német-szovjet megnemtámadási szerződés változatlanul érvényben van.

A félhivatalos Petit Parisien viszont arról ír, hogy a hármastanácskozás végére kedvező fordulatot vett és a szerződés nyolc pontja közül hét már elkészült. A közvetett támadás fogalmáról még folynak a tanácskozások, de remélik, hogy ezeket a nehézségeket is sikerül áthidalni. Mindenesetre a három kormány együttműködése vizsálya esetén könnyen rendezhető lesz, viszont a szovjet együttműködése Lengyelországgal és Romániával kényes kérdés, amely sok tapintatot igényel.

HULL ÉS ROOSEVELT TANÁCSKOZÁSA

Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter szerdán hosszabb megbeszélést tartott Roosevelt elnökkel az általános helyzetéről. A megbeszélés után Hull nem adott nyilatkozatot.

LÉGVÉDELMI GYAKORLATOK BERLINBEN

Szerdán tartották meg Berlinben a bejelentett légvédelmi gyakorlatot. A szirénák riasztó jeleire pár pillanat alatt kiürültek az utcák és a járókelők az óvóhelyekre siettek. A forgalom ezalatt az idő alatt szünetelt. A város központja felett repülőgépek jelentek meg, melyeket a légvédelmi ágyuk azonnal tűz alá vettek. A gyakorlat körülbelül egy óra hosszat tartott. Szerdán éjjel egész Berlin teljes sötétségben maradt.

FRANCIA HADIHAJÓK KÖRUTJA

Londoni jelentés szerint csütörtökön francia hajóraj érkezett hivatalos látogatásra Málta kikötő-

jébe, ahol szombatig marad. Londoni politikai körökben feltűnőnek tartják, hogy a francia hajóhad látogatása egybeesik a Szicília és India között folyó olasz tengeri hadgyakorlatokkal. A francia hadihajók között van az új, 22.000 tonnás Provence csatahajó is. A francia hajóhad látogatása alkalmából csütörtökön és pénteken a földközi-tengeri francia és angol hajóhad parancsnokai megbeszélést tartanak.

A Máltán állomásozó négy gyakorlátszülőalj csütörtökön, pénteken és szombaton az újonnan alakított légharító alakulatokkal együtt gyakorlatot tart. Kedden gépfegyverek érkeztek Málta szigetére.

MIVEL FÜTSÉK A HADIHAJÓKAT?

Londonból jelentik az Avala: A lordok házában szerdai ülésén az egyik felszólaló felhívta a kormány figyelmét a tüzelőanyag kérdésre háboru esetén és javasolta, hogy a hadihajók inkább a hazai termékeket, szenet használjanak nafta helyett, amelyet külföldről hoznak be.

Lord Stanhope haditengerészeti miniszter kijelentette, hogy a világ összes haditengerészeti naftát használnak tüzelőanyagként és Szovjetország és az Egyesült Államok kivételével valamennyi ország naftabehozatalra szorul. A továbbiakban a miniszter azt fejtette, hogy az ország biztonsága elsősorban a hajóhadtól függ. Ha szenet használnak a hadihajók fűtésére, ez azt jelentené, hogy a hajóhad alacsonyabb értékű volna az ellenséges hajóhadnál. Éppen ezért szó sem lehet más fűtőanyag, mint nafta használatáról.

Ami a kereskedelmi flottát illeti, a miniszter közölte, hogy a kormány utasítást adott, hogy a kereskedelmi hajók minél több hazai fűtőanyagot használjanak. Arról, hogy mennyi Anglia naftatartaléka, a miniszter nem volt hajlandó nyilatkozni.

A drága kölcsön

Szövetkezeti szélhámosok garázdálkodnak Noviszád környékén

Noviszádon és környékén az utóbbi időben két veszedelmes szélhámos szövetkezetek nevében különféle csalásokat követett el.

Ivanisevics Nikola kamenicai lakóshoz a napokban beállított két elegánsan öltözött fiatalember. Közölték, hogy ők a zagrebi szociális szövetkezet megbízottai, azonkívül kapcsolatban állnak a kölcsönös segélyszövetkezettel is. Kijelentették, hogy Ivanisevics, aki a szociális szövetkezet tagja, hajlandók átírni a kölcsönös segélyszövetkezetbe, amely több kölcsönt tud nyújtani.

Ivanisevicsnek valóban kölcsönre volt szüksége és ezért 352 dinárt adott a két ismeretlennek, hogy az átírást hajtsák végre. Nyomban irt a zagrebi kölcsönös segélyszövetkezetnek, hogy kölcsönre van szüksége. Nagyon meglepődött, amikor azt a választ kapta, hogy

a két ügynöknek semmiféle megbízása nem volt a szövetkezet részére

és átírás különben sem lehetséges. Ivanisevics erre feljelentést tett a rendőrségen, amely a két szélhámost Weisz Ferenc büntetett előéletű utazó (lakik Bratya Ribnikara ucca 53) és pénzbeszedője, Fejzovics Jusuf személyében le tartóztatta.

Kiderült, hogy Weisz valamikor összeköttetésben állt a két szövetkezettel, de arra nem volt joga, hogy pénzt vegyen fel.

Hasonló szélhámoságot követtek el Noviszádon a Szremzka ucca 3 számú házban Sendula Mihály kárára is.

Az ötösikrek népszerűsége óriási jövedelemhez juttatja Kanadát

A kanadai ötösikrek az Ujvilág állandó szenzációi közé tartoznak. Az egyes propaganda és a közönség szintelen kíváncsisága állandóan napirenden tartja az ötösikrek problémáját. Hozzájárul a nagy népszerűséghez az eldatlan háborúság is, amelyet az ötösikrek szülei, a Dionne-házaspár folytat a gyermekek nevelője és gyámja dr. Dafeo gyermekorvos ellen. A szülők néhány héttel ezelőtt tudvalevőleg újabb pert indítottak az orvos ellen azon a címen, hogy dr. Dafeo egy nagy newyorki társasvárosban kigonyolta a szülőket és az ötösikreket. Az újabb per alkalmából Merrill Denison író érdekes cikket közöl a Harpers Magazine-ben az ötösikrek életéről és arról a busás haszonról amelyet a nagy népszerűség eredményez.

EGY VÁROS SZERENCSEJE

Az ötösikrek a kanadai Callander városkában élnek. Az ötösikrek igen nagy tétellel szerepelnek Kanada költ ségvetésében, az idegenforgalom után járó adók révén. Az idegenforgalom óriási arányokban fejlődött mert a világ minden részéből, de elsősorban a szomszédos Egyesült Államokból jönnek a kíváncsi turisták Kanadába, hogy néhány percet láthassák a Dionne-gyerekeket. A kanadai hivatalos utazási iroda kimutatása szerint a most négyéves ötösikrek évente 20-25 millió dollár jövedelmet jelentenek Kanadának a turistaforgalom révén.

Callander jelentéktelen vidéki város volt öt évvel ezelőtt. Összesen egy szállodája, egy autogarázsa és egy nagyobb üzlete volt. Múltan a város negy malma leeggett lakói közül 400 munkanélküli segélyből élt és az adóhátralékok sokezer dollárt tettek ki. Azóta azonban az ötösikrek jóvoltából soha nem remélt virágzásnak indult a város. Ma már egyetlen polgárnak sincs adóhátraléka, munka nélkül csak az agasztánok és a betegek vannak, új hotelek épültek, amelyek 1500 személyt fogadnak be a városba vezető utak mentén turistaszállókát emeltek, az öt évvel ezelőtt még jelentéktelen vasuti állomáson megáll a transzkontinentális expressz is. Jellemző a város fellendülésére az is, hogy most 5000 dollárt ér egy telek, amelyért 1933-ban még 200 dollár vételárat fizettek.

Az ötösikrek tehát kitűnő üzlethez juttatják a hoteltulajdonosokat, kereskedőket, utazási irodákat és közvetve egész városuk lakosságát. Ehhez képest az ötösikrek jövedelmük nem is mondható túlságosan nagy. Hivatalos kimutatás szerint eddig 750.000 dollár megtakarított pénzük van. Ebből az összegből 600.000 dollárt állami és donatívumok kötvényekbe fektették. A kanadaiakból élnek az ötösikrek, 300 dollárt juttatnak havonta szüleiknek és ezenkívül iskoláztatják három idősebb testvérüket.

KÖLTSÉGES UDVRTARTÁS

Családjukon kívül jelentős személyzetrel is kell gondoskodni a négyéves ötösikreknek. Nagy népszerűségük valószínűleg az udvartartás fenntartására kényesíti őket. Tízennégy ember keresi kenyerét az ötösikrek jóvoltából: két építőmester, egy tanár, két szobalány, a házvezető és a szakácsnő, három rendőr, de természetesen nevelőjük a híres dr. Dafeo sem önzetlenül végzi valóban felelősségteljes munkáját, amiért havi 200 dollár honoráriumot vesz fel.

Az ötösikrek üzleti érdekeire külön igazgató ügyel fel, aki szintén tekintélyes fizetést kap. Ők fizetik a gyám-

hatóság titkárát és dr. Dafeo magántitkárát is. Az ötösikrek havonta körülbelül 20.000 dollárt keresnek, míg kiadásuk 2000 dollárt tesz ki.

Legnagyobb jövedelmi forrásuk a filmgyártás. Első filmjük A vidéki orvos 50.000 dollár jövedelmet hozott számukra és ugyanaz a filmgyár, amely ezt a filmet készítette, 250.000 dollárt folyósított már három további film előlegeként. Filmreklámok után évi jövedelmük 10.000 dollár és ugyan csak sokezer dollárt keresnek évente azáltal is, hogy magazinok és újságok fényképeket kérnek tőlük közlésre. Az ötösikrek fényképei ingyen nem közölhetők...

Másik igen jelentős jövedelmi forrásuk az egyes árucikkek reklámozása. Nevüket és népszerűségüket már odaadták különböző szirupok, csukamájolaj, fertőtlenítőszer, tejtermékek, játékszerek és gyermekruhák reklámozására. 55.000 dollárt keresnek azaz, hogy egy szappant és fogkrémet három éven át reklámoztak nekkel még egy tízperes propagandájáért 25.000 dollár honoráriumot kaptak. Hirdetésből származó jövedelmük még sokkal nagyobb lehetne, de gyámjaik visszautasítják minden olyan áru reklámozását, amelyet a gyermekek nem használtak.

GYERMEKREBLŐK A LÁTHATÁRON

Az ötösikrek vagyona körül már több kínos bonyodalom keletkezett. Három nappal születésük után apjuk szerződést kötött egy üzletemberrel,

hogy a gyermekeket bemutassa a csikágói világtalálón. A gyermekek apja felhatalmazta a vállalkozót hogy üzleti érdekeinek legmegfelelőbb módon használja ki az ötösikrek népszerűségét, de szerencsére bevettek a szerződésbe azt is, hogy dr. Dafeo orvos beleegyezése nélkül a gyermekeket semmilyen produkcióra nem lehet kötelezni.

Az apa nyomban a szerződés megkötése után megbánta az üzletet, mire a vállalkozó egymillió dollár kártérítésre beperelte. A törvényszék azonban a keresetet elutasította. Hasonló kalandok megelőzése céljából dr. Dafeo rávette a szülőket, hogy ideiglenes gyámok gondjaira bízzák a gyermekek nevelését. A gyámoknak azonban sok dolguk akadt a kalandorokkal, akik különböző trükkökkel akarták megszerezni az ötösikrek vagyont. Akadtak gyámok akik szintén visszaéléseket akartak elkövetni és ezért a gyermekek nevelését most már egy közgyám gondjaira bízták aki 13 éves korukig felügyel nevelésükre és vagyonukra. A gyermekeket már kéthetben el akarták rabolni, hogy kivonják őket a szigorú ontariói törvényszék hatásköre alól. Egészségük és biztonságuk érdekében valóságos védőőrzetben vannak, házukat drótkerítés veszi körül és állandóan rendőrök felügyelnek rájuk.

A turisták gyakran sorban állanak az előtt a callanderi ház előtt, ahol a gyermekek élnek. A turisták láthatják a gyermekeket játékok közben, anélkül, hogy a gyermekek észrevennék hogy idgenek nézik őket.

Az ötösikrek tehát óriási üzletet jelentenek népszerűségüknél fogva és nemcsak családjuknak, nevelőjüknek szereztek tekintélyes vagyont hanem soha nem remélt föllendüléshez segítettek szülővárosukat és az egész környeket is. Még a jóval távolabb fekvő Toronto és Ottawa szállodalapára is érzi az ötösikrek vonzóerejének előnyös hatását.

Dolgozik a lyublyanai „Krisztus Király” kongresszus

A kongresszus elnöke dr. Pitamec volt washingtoni jugoszláv követ

Ljubljánából jelentik: A Krisztus Király kongresszusra már valamennyi meghívott megérkezett és a gyülekezet teljes erővel végzi kijelölt munkáját.

A kongresszus ünnepélyes megnyitó ülését kedden este tartották meg az Union-szálló nagytermében. A kongresszusi tagok előzőleg fohászkodáson vettek részt.

Az összejevetelt dr. Rozman Gregori ljubljánai püspök nyitotta meg.

Üdvözölte a megjelenteket, majd javaslatára elnökké megválasztották dr. Pitamec volt washingtoni jugoszláv követet. Alelnökök a külföldi delegátusok lettek, köztük Huszár Károly volt magyar miniszterelnök is.

A kongresszus hódoló táviratot küldött a Szentatyának, Ófelsége II. Petár királynak és táviratilag üdvözölte Ófensége Pavle régensherceget.

Ezután dr. Frédéric Mac luxemburgi kanonok előadásában ismertette a kongresszus célját. A kongresszusnak arra kell törekednie, hogy a mai modern életet helyes irányba terelje.

Az előadás után dr. Pitamec elnök felolvasta dr. Korosec Antanak a kongresszushoz küldött üdvözlő táviratát.

A kongresszus második ülésén dr. Stolzenfels tartott előadást a keresztény ujjaszületéről.

A RÓMAI KATOLIKUS ÉS GÖRÖG KELETI EGYHÁZAK EGYESÜLÉSÉRT IMÁDKOZOTT A SZÓFIAI GÖRÖG KATOLIKUS PÜSPÖK

Ljubljánából jelentik: Tegnap Ljubljánába érkezett Msgr. Bosard párisi püspöki helynök. A pályaudvaron Rozman ljubljánai püspök és dr. Majcen segédpápa fogadták a francia főpapot. Bosard püspök tegnap délelőtt a kongresszuson az ifjúság neveléséről tartott előadást.

A tegnapi előadók között volt Csang-Cseng kínai püspök, valamint a szófiai görög katolikus püspök is. Az utóbbi a római katolikus és görög keleti egyház egyesítésének szükségességéről beszélt és ezért imádkozott is.

Márkás Kar és zsebszámlát, bizsutiárt, díszmű és bőrárut melyen leszállított arban vehet **Balog Lina** Szubotica, Nr. Aleksandra 5 cégneél

Elázott az angol királyi garden party...

Az angol felső tizenötözer társaséletének évenként visszatérő legkiemelkedőbb pontja a királyi család garden partyja, amelyet évszázadok óta mindig július második felében tartanak meg a Buckingham-palota kertjének pompás gyepén. Az idei garden party kerekén

tizenháromezer vendég volt hivatalos,

Anglia társaséletének színe-java, köztük sokszáz fiatal lány akiket ebből az alkalmából mutattak volna be az udvarnál. A vendégek nagyrésze persze londoni, azonban Anglia, Skócia és Wales legtávolabbi vidékeiről is a gyarmatokról is sokan érkeztek a fővárosba hogy a királyi pár vendégei lehessenek. Az öltöztető ipar hatalmas megrendeléseket kap a garden party alkalmából.

a hölgyek valamennyien, de az urak túlnyomó része is új ruhát csináltat,

a hölgyek természetesen a nyári ruhák és emírmek legkülönbözőbb változatait viselik, az urak pedig zakettet, hossa fekete vagy sűrű cilindert. A garden party napjára sűrű felhők borultak London fölé és az ebédutáni órákban esni kezdett. Délután félnyégre szöktak a meghívók, a palota kertjének kapuit negyednyolcor nyitották ki és néhány száz vendég a már szemerkélő eső ellenére meg is érkezett a Buckingham-palotába és a kert egyik hosszabban felállított hatalmas sátor alatt huzódott meg.

Közben az eső egyre hevesebben kezdett zuhogni!

A királyné főöltöztetője, a numberlandi hercegnő intézkedett, hogy a királyné számára más ruhát készítsenek elő mint amelyet eredetileg a nagy melegben viselni akart, később ezután megindult a tanácskozás, amelynek eredményeképpen

a garden partyt le kellett mondani.

Azonnal értesítették a nagy eseményről a rendőröket is, akik már utközben közölték a Buckingham-palota felé négyes sorokban tartó autókat hogy forduljanak vissza mert a garden party — a történelem folyamán elsőszömben — elmarad. Ugyanakkor azt is közölték a vendégekkel hogy

az ünnepséget ebben az esztendőben már nem is tartják meg.

Igy az udvarnál bemutatásra váró fiatal leányok szomorodott szívvel eszteltek széjjel. A Londonban élő arisztokrata-házak zsufoltság meglelték ezen a délutánon, mert mindenféle rögtönzött teadélutánokat tartottak. Magánál a királyi párnál is teára tartottak a legközelebbi rokonság, valamint Pavle jugoszláv herceg és felesége, Olga hercegnő és János luxemburgi nagyherceg részére. Később

a királyi pár megjelent a kertre néző szobák egyikének ablakán és társaságosan integetett a vendégek fele, akik még a nagy eső kezdete előtt megjelentek a kertben.

A vendégek kalapot és zsebkendőt lengettek György király és Erzsébet királyné felé, azután beirták nevelket a vendégkönyvbe. Így végződött a királyi garden party, amelyet elmosott a kérielhetetlen eső...

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 650-730, Prága 63.80-66.20, Berlin 5.63-5.87 London 205.—

Zürich. Beograd 10.—, Páris 11.74, London 20.75, Newyork 443.18, Brüsszel 75.30, Milánó 23.325, Amsterdám 226.8, Berlin 177.8, Prága 15.15, Varsó 63.50, Bukarest 3.25.

HALLÓ!

Károly román király szerdán a konstanzi kikötőben a »Lucsa Farul« nevű királyi jachtra szállott, amelyen hosszabb időt pihenéssel tölt el.

A szudétánemet »Die Zeit« jelentése szerint a cseh-morva protektorátus törvénytervezetet dolgoz ki, amelynek értelmében a régebbi csehszlovákiai rezsimék képviselőit, akik külföldre szöktek, törvényen kívül helyezi és birtokait lefoglalja.

A berni »Bund« című lap a leghatározottabban megcáfolja azt a hírt, hogy a svájci határeszapatokat 2.500 főről 5.000 főre emelték volna.

A párisi esküdtszék tegnap a távollévő Skoblin tábornokot életfogytiglani kényszermunkára ítélte Skoblin ellen az a vád, hogy résztvett Miler tábornoknak, a Párisban élő volt orosz harcosok szövetsége elnökének elrablásában 1937-ben Skoblin tudvalevően Miler eltűntetése után megszökött Franciaországból és ezért kellett távollétében ügye főtárgyalását megtartani.

A franciaországi Bayonnéból tegnap 155 spanyolországi baszk menekült Bordeauxba utazott, ahonnan a délamerikai Venezuelába hajóznak és ott telepednek le. Ötszáz baszk menekült, aki kérte, hogy visszatérhessen Spanyolországba, tegnap lépett át a francia-spanyol határt.

A »Hamburger Fremdenblatt« a leghatározottabban megcáfolja egyes amerikai lapok jelentéseit, hogy a Behring tengerben Alaszkától északnyugatra elsüllyedt volna egy német tengeralattjáró 38 főnyi személyzetével.

A damaszkuszi terrorista összeesküvés tervének leleplezése következtében számos letartóztatás történt. Többek között letartóztatták a nemzetközi liga egy befolyásos tagját is.

A kenti herceg és hercegnő repülőgéppel a Páris melletti Le Bourget repülőtérre érkeztek. Az angol hercegi pár néhány napot Párisban tölt és utána auton folytatja Európán keresztül vezető útját.

A palesztinai Bemsrah és Haifa környékének felkelőktől való megtisztítása közben kisebb összetűzésekre került sor, amikor három életüket veszítették, ketten pedig megsebesültek. Most már csak két felkelő központ van, az egyik Hebronban, ahol kétszáz modernül felfegyverzett arab van és az északi kerületben, ahol az »El Kasan« szélsőséges csoport szeptember 1-én hirdette a zsidók ellen. Itt három terrorlistát lőttek agyon. Tiberiásnál három arab és egy zsidó holttestét találták a hatóságok.

A szlovák kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében Szlovákia területén a zsidó orvosok száma az összorvosok 4 százaléka lehet csak. Ennek megfelelően egész Szlovákiában csak 54 zsidó orvos működhet.

A Duce látogatása az olaszországi táborokban elhelyezett albán gyermekeknél az albán nép minden rétegében mély benyomást keltett, mert ebben a nemes gesztusban annak a szeretetnek a megnyilvánulását látják, amellyel Mussolini Albánia iránt viseltetik.

Huzzunk kétezerkétszáz kilométeres sugárral kört a Panama-csatorna köré...

Ötven sziget megvásárlása — a Panama-csatorna védelmére

Newyorkból írják: Az amerikai közvélemény érdeklődése a jelen pillanatban elterelődik a semlegesítési törvény revíziója körüli harcokról, hogy olyan újabb mozzanatot felé forduljon, amely legalább is látszólag sokkal kézzelfoghatóbban érinti az Egyesült Államok létérdekeit.

A washingtoni szenátus asztalára ugyanis Lundee szenátor három nap előtt egy tömören megfogalmazott törvényjavaslatot tett le. Eszerint Roosevelt elnök feljogosítottatná, hogy tárgyalásokba bocsátkozzék Panama, Costa-Rica, Columbia, Equador és Mexikóval mintegy ötven sziget megvétele végett, amelyek részint az Atlanti, részint a Csendes Óceánban, de mind a Panama csatorna tájékán fekszenek. Birtokbavételük megerősítené a csatorna jelenlegi védelmi rendszerét, amivel az Egyesült Államok hadvezetősége egyáltalán nincs megelégedve. Az elégedetlenség oka: Japán az utóbbi két évtizedben egyre több csendes óceáni szigetet vetette meg a lábát és az amerikaiak látva a mostani távolkeleti eseményeket, azt a kíméletlen erélyt, amellyel Japán célja felé tör, jobbnak látják cselekedni, amíg nem késő...

KUBATÓL A GALAPAGOSOKIG

A tervbevevett szigetvásárlások nagyvonalúságáról igen egyszerű módon alkothatunk magunknak fogalmat. Vegyünk egy körzöt, nyissuk ki a vírágtérkép léptéke szerint kétezerkétszáz kilométernek megfelelő távolságra s ezzel a sugárral huzzunk kört a Panama-csatorna, mint középpont köré. Mindazok a szigetek, amelyek jobbról és balról az így nyert körön belül esnek, számításba jöhetnek a tervezett vételeknél.

Nézzük kissé közelebről a részleteket.

Az Atlanti Óceánnak Közép-Amerika és Kuba—Haiti—Quadelupe közé eső, az »Antillák sziget-

tengerének« nevezett öblében elsősorban a Nicaragua partjai előtt fekvő, de Columbiához tartozó Providencia és Saint-Andres, valamint a korallképződményekből álló Karaib-szigetektől lehet szó. A Csendes Óceán felé ott van tizenöt tengeri mérföldnyire a csatorna déli végétől, a fontos Taboga-szigete, a Columbiához tartozó, 407 négyzetkilométernyi vízfelületre kiterjedő Gyöngyszigetek, tovább nyugatra Coiba-szigete, amelyik most Panamát, Malpelo és a Kókusz-szigetek (Columbia), végül a 2200 kilométeres sugár legtávolabbi pontján, a hírhedt Galapagos-szigetecsoprot, a japán terjeszkedés végcélja, jelenleg Equador birtokában.

MIT FOG TENNI ROOSEVELT?

Hogy a tárgyalások nem lesznek könnyűek, ez magától értetődő. Rendkívüli diplomáciai ügyességet, súlyos anyagi áldozatokat kívánnak majd meg. De azt már most, három nappal a terv közzététele után is megállapíthatjuk: régóta nem volt az itteni közvélemény szemében külpolitikai elgondolás annyira népszerű, mint Lundee szenátoré. A kisemberektől a befolyásos iparmagnásokig mindenkit fölkellesít a távlat, hogy a Panama-csatorna óriás körzetében hadihajó- s repülőbázisok épüljenek s így az amerikai védelmi rendszer legfontosabb, de legsebezhetőbb pontja sérthetlenné és bevehetlenné váljék.

Az itteni lapok azt is sejteni engedik, hogy Roosevelt ezt a legújabb fordulatot egyúttal a semlegesítési törvény módosításának keresztüvitelére fogja felhasználni. »Erős nemzetvédelmet akarunk?« — érvelhet. — »Helyes, de akkor szabad kezdet kérek minden irányban, mert a mi érdekeink tulajdonképpen ezen a 2200 kilométeres körzeten is.«

Szóval az elnök két legyet szeretne ütni egy csapásra.

A vándor cigányok mesterségesen terjesztik a sertésvészt a kikindai járásban

A hatóság tetten ért egy henteset, amikor beteg sertéseket szállított Kikindára

Jelentette a Reggeli Újság, hogy a kikindai járásban sertésvész lépett fel és ezzel kapcsolatban eljárás indult, mert egyes hentesek a beteg sertéseket levágták és a husukat feldolgozták. A rendőrségi nyomozás során tegnap tetten érték egy kikindai henteset, amikor Nákovón vásárolt és ott lement beteg sertéseket hozott be Kikindára. A rendőrség a beteg állatokat azonnal lefogalta és a hentes ellen bünvádi eljárást indított.

A kikindai járási sertésvésszel kapcsolatosan dr. Brozovic Leander járási állatorvos kijelentette a Reggeli Újság munkatársának, hogy a sertésvészt a vándor cigá-

nyok mesterségesen terjesztik. A gazdák ugyanis a vészben elhullt sertéseiket a cigányoknak adják, hogy azok elföldeljék. A cigányok azonban nem földelik el a sertéseket, hanem zsirjukat kiolvasztják, husukból kolbászt készítenek, a hulladékokat pedig a még meg nem fertőzött gazdaságok udvaraiba dobják, hogy az egészséges sertések is megbetegedjenek és így ezek is megkapják.

A bocsari csendőrség éppen akkor fogott el két cigányt, amikor elhullt sertések zsirját akarták értékesíteni. A járás más községeiben is történt hasonló eset. A járási állatorvos egyébként most Nákovó községét is zár alá helyez-

te, mivel ott is megbetegedtek sertések. A járási főszolgabíróság egyébként kihirdette, hogy nemcsak azokat fogják megbüntetni, akik beteg sertéseket vesznek, hanem azokat is, akik eladják őket.

Blücher ismét visszanyerte Sztali bizalmát

Rigából jelentik: Moszkvai jelentések szerint Blücher tábornagy ismét visszanyerte a Kreml bizalmát és rövidesen újból átveszi a távolkeleti orosz csapatok főparancsnokságát.

Harmincöt magyart tartóztaltak le Szlovákiában

Pozsonyból jelentik: A szlovák hatóságok Aranyosmaroton 35 magyart férfit és nőt letartóztattak és beszállították a nyitrai ügyészség fogházába. Az őrizetbevetettek kivétel nélkül a szlovákiai magyar párt és a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből kerültek ki. A napokban több magyarpárti vezető lakásán házkutatást tartottak, amely azonban eredménytelenül végződött.

A szubotikai nemzetközi úton egy délután száz szabálytalanul hajtó kerékpárost jelentett fel az utfelügyelő

A motorosjárművek után a biciklistákat is megrendszabályozzák

A szubotikai rendőrség néhány hét óta fokozott gondot fordít a forgalom megrendszabályozására. A rendőrség az utóbbi időben, drákói szigorú intézkedéseket fogantatott a motorosjárművek tulajdonosaival szemben minden autó vagy motorvezetőt példásan, szigorú büntetésekkel sújtott, aki a legkevesebbet is vétette a közlekedési előírások ellen, sőt olyanokat is, akik csak annyiban vétettek, hogy pillanatnyilag nem volt náluk a közlekedési könyvecskéjük, amikor a rendőr igazoltatta őket. Emiatt természetesen igen sokan felebbeztek a rendőrségi ítéletek ellen. A motorosjárművek tulajdonosai ezenkívül azt is sérelmezték, hogy a rendszabályokat csakis a motorosjárművek vezetői ellen érvényesítik, a kerékpárosok ellen viszont nem, holott a nemzetközi úton a legtöbb baleset éppen a szabálytalanul hajtó biciklisták idézik elő.

A motorosjárművek tulajdonosainak álláspontját most fényesen igazolta, hogy a szubotica—palicsi útvonalon az állami utfelügyelő egyet-én ünnepnap délutánján ügyeletes szolgálatot teljesített és nem kevesebb, mint száz kerékpáros ellen tett feljelentést szabálytalanul hajtó miatt. A rendőrség kihágási osztálya feljelentettek közül husz kerékpáros ügyét esütörtökön tárgyalta és 95—140 dinárig terjedő pénzbírsággal sújtotta őket. Remélik, hogy a büntetések a közlekedési szabályok betartására készítik majd a biciklistákat is.

Átvette hivatalát Petrovgrád új rendőrfőnöke

Makszimovics Nikola, a petrovgrádi rendőrség új előjárója csütörtökön délelőtt vette át hivatalát Lazarev Velimir rendőrfogalmazótól, akinek Gyurgyics Milos, a felmentett rendőrségi előjáró a hivatalát átadta. Az új rendőrségi előjáró ez alkalommal fogadta a sajtó petrovgrádi munkatársait is, akik előtt kijelentette, hogy örömmel jött Petrovgrádra, mert ide fűzik diákkori emlékei, azonkívül már közhivatalnokai szolgálatot is teljesített itt. Ismeri Petrovgrádot és a petrovgrádiakat és ez megkönnyíti felelősségteljes tiszttségének viselését. Irányelve a rend és törvényesség. A polgárság nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül a legteljesebb bizalommal fordulhat hozzá minden ügyével és nem kell — mint eddig — kijárókhoz fordulnia.

Végül az új rendőrségi előjáró biztosította az újságírókat arról, hogy munkájukban mindig támogatni fogja őket.

Skoda hajógyárat létesít Noviszádon?

A Kis-Dunán, a sóraktár közepében építik fel a nagy gyárundermet

A cseh Skoda-vállalat az utóbbi időben bizalmas tárgyalásokat folytatott Noviszád város vezetésével arra vonatkozólag, hogy a noviszádi hajógyárból lássa el hajókat az egész Balkánt, sőt a Közelkelet egy részét is.

A Skoda egyik igazgatója a napokban Noviszádon járt és tárgyalott dr. Petrovics Milos noviszádi városelnökkel. Hír szerint a városelnök a város részéről a lehető legtöbb kedvezményt ajánlotta fel, hogy a gyárat Noviszádon létesítsék. A város a Skodának adná a strandfürdő és az állami egyedárusítás sóraktára között lévő üres telket, amely alkalmas a gyár céljaira. A gyár többek között gőzhajókat, uszályhajókat, motorokat és motorcsónakokat állítana elő. Mintegy 600-800 munkást foglalkoztatna általában.

Noviszád gazdasági köreiben nagy érdeklődéssel várják a fontos tárgyalások eredményét.

A JUGOSZLÁV-NÉMET DAVIS CUP-MÉRKŐZÉS SORSOLÁSA

Tegnap délután a zagrebi Esplanade-szállóban, a jugoszláv szövetség vezetőségének, továbbá a jugoszláv és német csapatkapitányok jelenlétében megejtették a ma kezdődő jugoszláv-német Davis Cup-mérkőzés sorsolását. A sorsolás eredménye a következő: Julius 28, péntek: Puncsec-Göpfert és Mitics-Henkel.

Julius 29, szombat: Puncsec, Kukuljevic-Henkel, Menzel, páros. Julius 30, vasárnap: Mitics-Göpfert és Puncsec-Henkel.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTKOK GYERMEKEITEKET!

— Cvetkovics miniszterelnök olasz kitérítése. Blédből jelentik: A beográdi olasz követség ügyvivője átadta Cvetkovics Dragisa miniszterelnöknek a Szent Mauritiust és Szent Lázár rendszolgálatát, amellyel az olasz uralkodó tüntette ki a jugoszláv kormányfőt.

— Szabadrábra helyezték az orgazdasággal gyanúsított volt rendőrt. Megírtuk, hogy Vászics György volt noviszádi rendőrt letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy lopott trafikárut vásárolt. A vizsgálóbíró kihallgatta, majd szabadrábra helyezte, de az eljárást folytatja ellene.

— Halálos gabonaszállítás. Lambert András tovarisevói földműves kocsin gabonát szállított. Utközben a kocsirol olyan szerencsétlenül esett le, hogy holtan maradt a helyszínen.

— Harmóné nap alatt a föld körül. A Thomas Cook utazási iroda megkezdte a világgörül repülőutak közvetlen menetjegyeinek kiadását. Az utazás harmóné napig tart és a jegy ára 190 ezer dinár. Ezelőtt 67 évvel a cég alapította, id Thomas Cook, a «világjáró angol» eszményképének megteremtője. 222 nap alatt utazta körül a világot. Utja, amely 140 000 dinárba került az első utazási iroda megalapításához vezetett.

— Nyolcvan éves asszony megölte a vadházastársát. A petriniai törvényszék most ítélkezett Csucskovics Mária nyolcvan éves asszony gyilkossági perében. Az volt ellene a vád, hogy két baltacsapással agyonütötte Kopács Luka nevű 80 éves vadházastársát. Kopács Luka rendkívül rosszul bánt az asszonnyal és emiatt következett be a tragédia. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 14 havi fogságra ítélte a gyilkos matronát.

— Szökött fegyencek rejtegetésével gyanúsítanak egy sztárfutogi bérést. A noviszádi rendőrség eljárást indított Kugli András 32 éves sztárfutogi bérés ellen. Kugli ellen az a gyanu, hogy munkaadója, Sztokovics Jován tanyájáról elloptott négy libát, azonkívül Martinovics Fránya és társai nemrégiben elfogott szökött fegyenceket rejtegette. Valószínű, hogy a négy libát a fegyencek részére levágta és abból lakmározottak...

— Vetélytársnők közelharca Petrovgrádon. Petrovgrádról jelentik: Biczók Anna petrovgrádi szobalány és Balázs István napszámos vadházasságban éltek Biczók Annát gyakran felkereste barátja, Szegvári Ilona szobalány, aki beleszeretett a legénybe és a maga számára akarta meghódítani és ezért kacérkodott vele. A két leány között természetesen megszakadt a barátság. Szerdén este a Karadzics uccában összetalálkoztak és előbb szóváltás támadt közöttük, majd összeverekedtek és a verekedés során Biczók Anna alaposan helybenhagyta vetélytársnőjét, aki elkeseredetten lakására ment és zsirszódaoldattal megmérgezte magát. Szegvári Ionát kiszállították a kórházba, ahol gyomormosást hajtottak rajta végre. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Ma énekes értekezlet lesz a Daloskörben. Kérjük a Daloskör énekeseit, hogy a péntek esti énekes értekezleten feltétlenül megjelenni sziveskedjenek, mert az augusztus 12-i kerületi ünnepélyen történő szereplést kell megbeszélni.

— Lopás Noviszádon. Valent Julia 27 éves noviszádi háztartásbeli feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes behatolt a György Szervicki ucca 8 szám alatt lévő lakására és elvitt hatszáz dinár értékű fehérneműt. A eljárás megindult.

— **TOPOLAI HIREK.** A rendőrség és csendőrség felhívta a lakosság figyelmét arra, hogy Felsőbácskában szervezett rablóbanda működik, amely élénk tevékenységet fejt ki. Ezért figyelmeztetik a lakosságot, hogy éjszakánként jól őrizkedjen és a lakásokat, udvarokat jól zárják el, nehogy a gonosztevők könnyű szerrel bejuthassanak. — A csendőrség letartóztatta Mrksics Dusan 24 éves szarajevói illetőségű zsebtolvajt, akiről kiderült, hogy különféle bűncselekmények miatt már több körözlevelet adtak ki ellene. Bünlajstromának összeállításán most fáradoznak. — A rendőrség ismételen felhívta a motoros járművek tulajdonosait, hogy tartassák be a közlekedési szabályokat, amellyel motorkefépárt, vagy kerékpárt ne hagyjanak az uccán őrzetlenül.

— **Odzsaéről naponta fűrdővenat indul Bogojevóra.** A vasutigazgatóság az odzsa környékbéli lakosság régi kívánságát teljesítette azzal, hogy az Odzsa és Bogojevó közti vonalra fűrdővenat-járatot állított be. A vonat naponta déli egy órakor indul Odzsa felől. Ezzel az egész környék lakosságának alkalom nyílik arra, hogy olcsón és könnyen eljussanak Bogojevó kitűnő dunai strandjára.

— **Önmagát tartóztatta le a gőzölő rendőr.** Brown József merinói rendőrgépkocsijával elűtött egy kerékpárost. A kiküszöretes rendőr a balesetről jegyzőkönyvet vett fel, kihallgatta a sértettet annak előlépése alapján letartóztatta és a legközelebbi rendőrhelyiségre állította elő önmagát, ott megtette maga ellen a feljelentést és a rendőrbírósi tárgyaláson, mint eljáró rendőrközeg, terhelő vallomást tett önmaga ellen. Vallomása alapján a bíróság 3000 dinár pénzbüntetésre ítélte de ugyanakkor hivatalos bürgalmáért megdicseréte.

— **Kétstélezer éves sirt találtak a Salzberg völgyében.** Dr. Morton, ismert nevű kutató érdekes részleteket közöl a hallstadi Salzberg-völgyben végzett ásásokról. Az ásások teljesen sértetlenül napvilágra hoztak egy sirt, amely hozzávetőleges becslés szerint két és félezer éves. Az ásó először egy hatalmas bronzvödört hozott felszínre, mellette egy kisebb bronzvödör és egy hatalmas, diszes harmadik vödör fektűt. A harmadik vödör felső részén az ós-germán napistenség képével volt díszítve. A három tárgy igen nagyfokú művészi készségről tesz tanubizonyoságot. Mellettük fektűt a csontváz, amely az ékszerek egész sorával volt díszítve.

— **Ne kísérletezzék.** Szemüvegét szakoptikusnál készíttesse. Krishaber L. diplomás optikus, a betegségyógyzó és Merkur egyedüli szubotici szállítója, Konrath rádióval szemben.

— **Fizetés helyett összeverte a lakásadóijét.** Ikanovics Rakid noviszádi muzulmán vasuti munkás hosszabb ideig lakott Cerics Hajrika noviszádi asszonnyal, mint albérli. Két hónapig nem fizetett és a lakásadóijé most erőlyesen követelte a pénzt. Ikanovics erre ököllel súlyosan összeverte az asszonyt. A rendőrség eljárást indított ellene.

— **Lehet még jelentkezni a Daloskör vacsorájára.** A noviszádi Polgári Magyar Daloskör július 29-én, szombaton este 9 órai kezdettel társasvacsorát rendez az «Ami az erdő mesé» és az «Iglói diákok» című darabokban szerepelt műkedvelők tiszteletére. A vacsorára ezúton is meghívják a Daloskör tagjait, valamint a testvéregyesületek tagjait. Egy telték ára 10 dinár. Vacsorára ragulevest, csirke- és kacsasültet vegyes salátával tálalnak. Előjegyezni Ábrahám János könyvkereskedésében, a Daloskörben és a vezetőségi tagoknál lehet. A vacsorán elsőrendű boron kívül poharas sör is lesz.

— **Meghalt Wéber Jácint volt udvari lelkész.** Budapestről jelentik: Wéber Jácint, a pannonhalmi Szent Benedek-rend tagja, volt udvari lelkész 73 éves korában Budapesten elhunyt. 1926-ban hívták meg a Habsburg-család gyermekeinek nevelőjéül. Előbb Lequeitioba, majd Steenockerzelebe került és az utóbbi helyen ez év tavaszáig működött. Súlyos betegségének gyógyítására jött Budapestre és ott érte utól a halál.

— **Orvosi hír.** Dr. Gálfy Ottilia, a szentai kórház volt orvosa rendelőjét megnyitotta Szuboticián, Frankopanska ul. 12 alatt. (Kakas-iskola mellett) Rendel. d. e. 8-10 és d. u. 3-5-ig.

— **Megszökött egy rab Petrovgrádról.** Petrovgrádról jelentik: Kószó János 18 éves banatszki dveri legényt nemrég a petrovgrádi törvényszék büntető háromnastanácsa 4 hónapi fogságra ítélte különböző lopásokért. Kószó most is kezdte büntetése kitöltését a petrovgrádi törvényszéki fogságban és miután csak kisebb büntetése volt és jó magaviseletének ismerték, kerti munkákra használták fel. Csütörtökön reggel Kószó újra kiment a fogság kertjébe több más rabtársával együtt a fogságőrök felügyelete alatt. A nagy kertben a rabok szétszórtan kapálgattak, egyszerre csak az ügyeletes fogságőr észrevette, hogy Kószó eltűnt. A legény megszökött a kertből és kézrekerítésére megindították a nyomozást.

— **Petrovgrádon lopott egy temerini legény.** Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi törvényszék büntető háromnastanácsa 10 napi fogságbüntetésre ítélte Suhajda Lajos temerini 22 éves legényt, aki kerékpárt lopott Petrovgrádon. Az ítélet jogerős.

— **Kolostorba vonult a szerelmeséért, aki féltékenységből megölte a feleségét.** Csodálatos szerelmi tragédiáról adnak hírt a szarajevói lapok. Skembo Musán szép muzulmán fiatalember évekkel ezelőtt megismerkedett két szép fiatal lánnyal. Mindkét lány szerelmes lett a jóvágású ifjúba. Skembo egyiket elvette feleségül, majd nemsokára elment katonának. A másik leány, Hitri Vera kijelentette, hogy öröké fogja szeretni Skembot és vár rá. Amikor Skembo visszajött a katonaságtól, barátai közölték vele, hogy távolléte alatt a felesége megszállta. Mutattak is neki egy fényképet, ahol fiatalemberekkel együtt volt. Skembo ezen annyira felháborodott, hogy a feleségét éjszaka 11 kesszurással megölte. Emiatt 9 évi börtönrre ítélték. Hitri Vera, a szerelmes lány ezután kolostorba vonult és kijelentette, hogy mindaddig ott lesz, amíg szerelmesét szabadon nem engedik. A szülei azonban hazavitték, de a leány otthon is megismételte elhatározását, hogy csakis a feleséggyilkos Skembo házastársa kíván lenni.

— Gyógykolbász, a legújabb no-
vizsádi falalmány. A feltalálás vi-
rágkorát éljük, szerkesztőségünk-
ben szinte naponta járnak újabb
feltalálók. A legtekélyesebb és
talán leghasznosabb feltaláló a
napokban jelentkezett. Majorosnak
hívják, ismert hentesmester, aki
újfajta kolbászkészítési módot
»talált fel«. Új módszerével eléri
azt, hogy a kolbász nem veszti el
vitamintartalmát és ezzel erősíti a
szervezetet, valósággal »gyógykol-
básznak« nevezhető. Még jobb öt-
lete az, hogy a Temerini uti pia-
con felállított egy kisded laci-
konyhát, ahol izlésekes módon ol-
csó pénzért megreggeliztet min-
denkit, aki hozzá fordul. Volt ne-
ki többször is nagy hentesüzlete,
de arra ráfizetett. Ellenben az új
árúsítási módszer bevált. Finom
kolbászt ad a vevőinek, amelyek
új találmány ide, vitamintartalom
oda, gyorsan és hathatósan gyó-
gyítják az éhség betegségét, mely
— évezredes tapasztalat szerint —
egyike a legkellemetlenebb bajok-
nak...

— **KIKINDAI HIREK** Schwarz Ce-
cília idős matróna, aki már hónapok
óta súlyos idegben szenvedett, amik-
or felügyelet nélkül maradt a ház-
udvarában lévő mély kutba vetette
magát. Mikor tettét észrevették és rá-
találtak, már halott volt. — Szabó Jó-
zsef ruszkozselői nyolcéves fiú a ku-
tközfürdőben fürdött. Mivel nem tu-
dott uszni és mégis mélyebbre ment,
kutba esett és megfulladt. — Trbovič
Milán banatskoerangyelovói gazdál-
kodó szállásán ismeretlen okból tűz
támadt, amely elpusztította a lakóhá-
zat, valamint a melléképületeket is.

— **ADAI HIREK.** Az adai Földmü-
ves-iskola igazgatója közli, hogy a kö-
vetkező tanévre is vesznek föl tanu-
ságot, akik a 14 évet betöltötték és még
18-ik életévüket nem lépték túl. Tan-
díjat, havi 120 dinárt csak azok köte-
lesek fizetni, akiknek birtoka megha-
ldja a 40 holdat. Kérvényeket szept-
ember elsejéig fogad el az igazgató-
ság. — A báni hivatal rendelete ér-
telmében a ló apaállatok engedélye-
zését augusztus 19-én reggel az adai
községhez aduvarán felülvizsgálják.
Minden gazda köteles a két évet be-
töltött apaállatot elővezetni. A rende-
let ellen vétők szigorúan meg lesznek
büntetve. — Dr. Sztanulovics Dimi-
trije községi orvos háromheti szabad-
ság után ismét megkezdte működését.

— **PETROVOSZFLÓI HIREK.** Szer-
dán délelőtt az előjáróság gyűlést
tartott Balubzics Ozrén elnökségével,
amelyen egyhangúan elhatározták,
hogy a berakodások engedélye folytán
az előjárósághoz befolyt összeget
11.000 dinárt, átadják a tűzoltótestü-
letnek, hogy gyarapíthassák felszere-
lésüket. Elhatározták még, hogy rövi-
desen kiadják egyévi haszonbérletbe
a topolai, szegedi és adai utak mel-
lett lévő szántóföldeket. — Az anya-
könyvi kimutatás szerint július 1-től
a mai napig háromszor költöttek ház-
ságot, 25-en születtek. Meghaltak Pa-
tekas István szül. Pece Matild 19
éves Fehér Péter Pál 3 napos, Toth
János 37 éves, Bovánovics Minály 74
éves, Bagi István 71 éves Dukai Jó-
zsef 52 éves, Szabó Juliska 3 hóna-
pos. Bakos József 4 hónapos és Len-
gyel János Bagó 46 éves korában. —
A sertéshizlalókat közlelő értekezé-
s rendezet érkezett a községhez. A
mai naptól kezdve azoknak, akik szál-
lításra hízlanak, mielőtt hízalásra
befogják sertéseiket, kötelesek pasz-
szusaikat bemutatni Zsivkovics Jován
tisztviselőnek a háromas számú szó-
bában. Az teljesen mindegy, hogy a
sertés saját nevelésű-e vagy vett. Az
állatorvos a bejelentés után azonnal
megvizsgálja az állatokat, hogy egész-
ségesek-e s hogy a helyük köztiszta-
ság szempontjából nem esik-e kifogás
alá.

KÉRDEZLEK-FELELEJ

»Ki tudja, mi volt előbb — a játék vagy a műveltség? A kultu-
ra története azt mutatja, hogy legtöbb ismeret, amit érdemes volt
megismerni, játékkal született.«

*

Naponként tíz kérdést adunk fel. Az egyik nap feladott tíz kér-
desre a helyes feleleteket másnap közöljük. Ezáltal ellenőrizheti fe-
leteit.

Kérdezlek:

1. Melyek az A. B. C.-államok?
2. Hogyan hívják János vitéz
egjobb bajtársát?
3. Mekkora egy magyar hold?
4. Mi az apály és a dagály
oka?
5. Kit lövett agyon Juarez
mexikói elnök?
6. Miről nevezetes Miló szig-
ete?
7. Ki tervezte a New-York ká-
véházat?
8. Hogyan hívták a spanyolok
győzhetetlennek vélt hajóhadukat?
9. Melyik magyar király veszi-
tette el a ménfői csatát?
10. Hol éneklék ezt: »Az asz-
zony ingata?«

Felelet

a tegnapi kérdéseinkre

41. Bánffy Dezső báró.
42. Zrinyi Miklós, Szigetvár vé-
dője.
43. Shakespeare-t.
44. Föbelötték.
45. Szent István Bazilika.
46. 1912 óta.
47. Kalória.
48. 1884-ben.
49. Charles Darwin.
50. Lilián Gish.

— **Új módszer fogyókúrás hől-
gyek számára.** Dr. Garfield Dun-
can, a philadelphiai Jefferson or-
vosképző egyetem tanára, a sovány-
nyodni szándékozóknak napi hat-
szori étkezést ajánl a lefogás leg-
jobb módszereként. Napi kétszeri
étkezés, dr. Duncan szerint, céltal-
an ünsanyargatás, mert növeli az
étvágyat és csökkenti az étel ki-
elégítő hatását. Aki naponként
hatszort, de keveset eszik, mindig
jóllakottnak érzi magát túltáplál-
kozás nélkül.

— **Székrekedésnél és emésztési zava-
roknál** igyunk reggel éhgyomorra egy
pohár természetes »Ferenc József« ke-
sőtízvet. Regist. od. Miniszterszta-
szoc pol. i. Nar. Zdr. S. br. 85 od 154
25 V.

— **Városokat fenyeget a vándorló
Indus folyó.** India legna-
gyobb folyója, a 3200 kilométer
hosszu Indus, fokozatosan megvál-
toztatja folyása irányát és több
helyen már új medret vájt. Az
irányváltozás különösen feltűnő
Sind tartományban, ahol az új fo-
lyó Dokri várost és a közeli Mo-
henszodaro dombvidéket nagyér-
tékű régészeti leleteivel és muzeu-
mával egyetemben, elnyeléssel fe-
nyegeti. A kormány a veszélyez-
tetett terület védelmére 3 méter
magas gátakat épített.

— **BOGOJFVÓI HIREK.** A vasutál-
lomáson lezárt vagonból hét zsák bu-
zát loptak. A nyomozás során a lopott
buzát egy pincében megtalálták. A
vizsgálat folyik. — Az ujbuzá most
került a piacra. Ára 152 dinár körül
mozog. — Az előjáróság az ugyneve-
zett szakadásban megtöltötte az álla-
tok fürdését.

— **Két teljesen ép római szobor ke-
rült napvilágra.** A római városi vasut
építése közben a Viale Africa-ban
a munkások csákánya valami szilárd,
csengő tárgyba ütközött. Így került
napvilágra két remek római szobor.
Az egyik egy kutyás férfit ábrázol. Ez
minden valószínűség szerint Silvanus-
nak, a fák és az erdők védőistenének
szobra a második, amely az életnagy-
ságnál valamivel kisebb, szintén egy
tőgába öltöztetett római istent ábrá-
zol. Csodálatos, hogy az évszázadok
ugyszólván semmi kárt nem tettek a
két szoborban.

— **Ez aztán termés.** A kalifor-
niai citromtermelés ezidén 247
millió darab volt. Egy olyan cso-
dálatosan nagy citromgyümölcs is
termett, amely egy kilo és 12 de-
ka súlyú volt. Ez az eddigi legna-
gyobb citrom, ami termett a vi-
lágban.

— **Arja zsidók Dél-Indiában.** Erick
Etkstedt báró a neves indiai kutató,
delindiai utjáról visszatérve Pombay-
ban az indiai földrajzi társaságban be-
számolót tartott Dél-India néprajzi vi-
szonyairól. Ennek során hosszasan is-
mertette a Cochbinban élő fehér és fe-
kete zsidókat. A fehér zsidók közvet-
lenül Krisztus halála után, a 68. évben
vándoroltak be. Ezek világos bőrűk
és vérszíneleg árja eredetűek. Dél-
Indiában hosszú évszázadok óta nem
kiváltságosok vannak Nyelvük a mala-
jéta-nyelv. Vallásukat a szefard-ritus
szerint gyakorolják. Együtt közt há-
zasodnak, ennek dacára igen jó testal-
latuak és egészségesek. A fekete zsi-
dok keverék népek Arvonásai drá-
vida származásra mutatnak. Számuk
Dél-Indiában jelentősebb, mint a fe-
lér zsidóké. Hagyományaik szerint
azoktól a zsidóktól származnak, akiket
Salamon király egy flottával a ma-
labari partokra küldött.

— **A lengyel golyák jól érzik magu-
kat Angliában.** A lengyel Madártani
Intézet, tudvalevően hat golyát szállí-
tott Angliába, hogy azután onnan ha-
zójukba visszarepüljenek. A golyákat
megelőlték a lábukon és a nyakukon.
A Madártani Intézet azt akarta meg-
tudni, milyen gyorsan repülnek a gó-
lyák. A hat golya azonban nem akart
visszarepülni Lengyelországba. »Nem
tudok erre más magyarázatot, — mon-
ta a nála járt újságíróak C. I. Black-
burn, a haslemerei muzeum igazgató-
ja — mint azt, hogy ezek a lengyel
golyák kitűnően érzik magukat ná-
lunk Angliában. Ugylátszik az itt ta-
lálható kigyók és békák sokkal izeseb-
bek, mint a lengyelországban talál-
hatók. A golya rendes körülmények
között azonnal visszatér oda, ahonnan
erőszakkal elszállították. Ugylátszik a
lengyel golyák többre becsülik a gyom-
rukat, mint lengyel hazájukat. Remé-
lem azonban, ha itt nálunk fogytán
lesz a béka és a kigyó, akkor felkere-
kednek és visszatérnek Lengyelorszá-
ga, meg mielőtt elindulnának nagy
déli utjukra.

— **Két órát várt egy repülőgép**
Churchillra. Londonból jelentik:
Csak most került nyilvánosságra,
hogy július 13-án este, a franciák
nemzeti ünnepének előestéjén a
menetrendszerű háromnegyedki-
lencés london—párisi repülőgép 20
utasának kerek két óra hosszat
kellett várakoznia a croydoni re-
pülőtéren. A késés oka — Winston
Churchill volt. A franciák meghív-
ták a Franciaországban páratlanul
népszerű angol politikust, hogy
vegyen részt a július 14-iki nem-
zeti ünnepen. Churchill repülőgé-
pen akarta megtenni az utat, de
július 13-án este meg volt hiva
egy vacsorára, amelyen feltétlenül
részt akart venni. Kitelefonált a
croydoni repülőterre és a repülő-
társaság készségesen beleegyezett
abba, hogy a háromnegyedkilen-
ces repülőgépet visszatartják mind-
addig, míg Winston Churchill
megérkezik a vacsoráról. Három-
negyedtizenegy volt, amikor Chur-
chill autója Croydonba érkezett és
a hatalmas repülőgép a két órája
várakozó utasokkal végre elindul-
hatott Páris felé.

— **FÜRDŐRUHÁK, a legnevesebb**
világmarkák, kaphatók és felpróbál-
hatók: Fischer J. és Fia, Noviszd,
szaküzletében. Ugyanott fűzők-mell-
tartók is kaphatók.

— **Példátlan lakásinség Litvánában.**
A litván fővárosban példátlan lakás-
inség uralkodik. Számtelen család
kénytelen szükségéből rokonainál ba-
rátainál, raktárházakban, padlásokon
és más lehetetlen helyeken meghúzód-
ni, mert nem jut lakáshoz. A nagy la-
kásinség komikus kísérőjelensége hogy
az utaságokban olyan házakban hirdet-
nek kiadó lakásokat amelyek még fel-
sem épültek. A lakáskeresők az üres
telkeken kötik meg a lakbérszerző-
dést a tulajdonosokkal és e házak
előre kezdik építeni, amikor már az
összes lakásokat előre kiadták. Ennek
megvon viszont az az előnye, hogy a
jövendő lakók is közelíthetik kívánsá-
gaikat a ház beosztására vonatkozóan.
A bérházépítés Kovnóban most a leg-
jobbban menő üzlet. Egy fiatal litván
bankár nem kevesebb, mint száz bér-
házat épített egyszerre s a lakások
olyan gyorsan kelnek, el akárcsak a
friss zsemle.

— **Szomjuság ellen víz az orvos-
ság — mondja a közmondás —, de a**
sok víz fogyasztása gyomorpanasz-
okat okoz. Ezért igyunk hőség idején
egy pohár vízzel 3 csepp **NÖVÉNY-
HARMATOT**. Az üdítő, frissítő,
szomjuságot csillapító hatás órákig
tart. Az ezerjő Növényharmat ere-
deti zöld üvegekben 12 dináros árban
mindenütt kapható.

— **DOROSZLOVÓI HIREK** A ken-
csergyári tűz alkalmával benngett a
munkásnők ruhája is és több ke-
rékpár. — Az 1919-es korosztályból 23
doroszlovói legény maradt be katoná-
nak. — A szombori eucharisztikus
kongresszusra doroszlovóiról négy-öt-
százan mennek el.

— **Bankjegyköteget talált egy**
kisfiú a kidobott ócska karosszék-
ben. Flood Mária liverpooli nő
rokonaihoz költözve minden bu-
torát magával vitte egy ütött-ko-
pott régi karosszék kivételével,
amelyet régi lakásában hagyott
hátra, miután ócskasága miatt
még a házaló ószeresnek sem kel-
lett. Derek Cassidy tíz éves fiucs-
ka az üres házban bujosdit játsz-
va, vizsgálni kezdte a régi karos-
széket és lyukas ülésében papir-
csomagot talált a lószórtömés kö-
zött. A csomag 52.400 dinár érté-
kű bankjegyet tartalmazott.

A cigány

Népszínmű bemutatás a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben

A noviszádi külső Katolikus Olvasókör vasárnapi bemutatóelőadása méltó lesz az egyesület műkedvelőinek szép hagyományaihoz. »A cigány« című Szigligeti népszínmű szereplőgárdája már teljesen elkészült a darab betanulásával, a díszleteket is megfestették, nagyban folynak a színpad technikai munkálatai, úgyhogy vasárnapra minden a legteljesebb rendben várja az előadást. Az idő remélhetőleg megfelelő lesz, úgyhogy a közönség az egyesület tágas és kellemes udvarán a legnagyobb kényelemben nézheti végig az előadást.

A darabot — mint ismeretes — Gausz József rendezi. A főszerepek elsőrendű kezekben vannak. Az előadás este fél 9 órakor kezdődik.

G. B. Shaw nyolcvanéves

Most töltötte be nyolcvanadik esztendejét Georg Bernard Shaw, a nagy angol író, aki éppoly népszerű nálunk, mint hazájában. Szikrázóan elmés darabjait éppoly ismerik világszerte, mint nagy jéher szakállát és finom, gunyos tekintetét. G. B. S. valóban egyedülálló jelenség a mai irodalmi világban, akár Knut Hamsun, s a pátriárkai kor havas ormain épp oly éles, tiszta a tekintete, s épp oly friss az alkotó tehetsége, mint ifjkorában volt. A nyolcvanéves Shaw csak nemrég fejezte be új művét, amelynek »A jó Károly király aranynapjaiban« címet adta, s bizonyos, hogy ez a kései mű egyáltalán nem marad el elmésség és ötletesség dolgában a többi híres Shaw darab, a »Caesar és Kleopatra«, »Az ördög cimborája«, »Az orvos dilemmája«, a »Tanner John«, a »Nagy Katalin«, vagy a »Szénás szerke« mögött.

Kétségtelen, hogy G. B. S. a mai kor legnagyobb satirikusa. De az ő satirája alapjában véve szemérmes lírát rejtget. Rendkívüli népszerűségét azonban nemcsak tündöklő elemésségének köszönheti, hanem talán még inkább annak, hogy a színpadi formát eszköznek tekinti társadalmi igazságok bátor hirdetésére és az emberi formások könyörtelen leplezésére.

Husz éve énekel Lauri Volpi. A minap volt husz esztendeje, hogy Giacomo Lauri-Volpi, a világhírű énekes, — aki eredetileg jogász volt és ügyvédnek készült, — először énekelt a nyilvánosság előtt. Mindjárt első fellépése olyan döntő sikerű volt, hogy örökre bucsut mondott a jogtudománynak s végérvényesen az operaénekes pályára lépett. Lauri-Volpi operaénekesi pályájának husz éves jubileumát Buenos Airesben, a híres Colon-színházban ünnepelte. Az »Aidában« énekelt és a közönség kitörő lelkesedéssel ünnepelte. Böven kijutott a tapsokból, kitűnő partnernőjének, Gina Cignának is.

SZÍNHÁZ-FILM

Hollywoodi furcsaságok és érdekességek

Hollywood, július hó. Két amerikai filmvállalkozó rájött arra, hogy Newyorkban sokkal ocsóbban lehet filmet gyártani, mint Hollywoodban. A nyolcmillió amerikai városban hatalmas modern műterem állott rendelkezésre, a leghíresebb színészek, akik este a newyorki színpadokon szerepeltek, olcsón vállalták a filmszerepeket és kiderült, hogy a technikai kiadások is csak a felét teszik ki a hollywoodi költségeknek. Elkészült két nagy-szerű »millió« film, összesen 460 ezer dollár költséggel. Minden szakértő azt mondta, hogy Hollywoodban legalább a duplájába került volna ennek a két filmnek az előállítására. A két vállalkozó boldogan könyvelte el ezt az eredményt.

Most ott állnak a két gyönyörűen elkészített és sikerrel kecsegtető filmmel, minden a legnagyobb rendben volna, — csak éppen, hogy nem tudják bemutatni. Ugyanis kiderült, hogy az összes newyorki számottevő mozi a hollywoodi filmkartel kezében van és a vállalkozók mozgóképszínház hiányában kénytelenek voltak önköltségi áron átadni a filmet a mindenható Hollywoodnak.

Dolly Hagg, a nálunk is jólismert fiatal színésznő az egyik hollywoodi filmgyárnál volt szerződésben. Heti ezeröttszáz dollár fizetést kapott egy teljes esztendőig anélkül, hogy a felvevőgépre került volna. Egy év múlva felmondtak neki. Néhány hónapig várakozott, majd most berendelték és kiosztották rá egy vezető szerepet.

— Mennyi fizetést kapok? — kérdezte.

A noviszádi Olvasó- és Gazdakör szombaton negyedszer hozza színre a »Cigány Panna« című népszínművet. A telepi Olvasó- és Gazdakör műkedvelői egyik legnagyobb sikerüket a »Cigány Panna« című népszínmű előadásával érték el. Általános óhajnak engedve, a Gazdakör ismét másorra tűzte az előadást. A »Cigány Panna« negyedik előadása — mint már jelentettük — szombaton, július 29-én kerül színre a Gazdakör saját kerthelyiségében. Tekintve a telepiek között megnyilvánuló hatalmas érdeklődést, bizonyosra vehető, hogy a negyedik előadás ismét telt ház lesz, annál is inkább, mert a Gazdakör vezetősége igen alacsony — 15, 10 és 5 dináros — helyárakat állapított meg. Jegyek elővételben kaphatók a Peikert-büfében (Ciril és Metod ul.), valamint Libisch csemegeüzletében (Kr. Petra II. ul.). Az előadás után reggelig tartó tánc lesz.

A Huszárkisasszony bemutatója Pasicevón. A pasicevói Magyar

— Heti nyolcszáz dollárt. A színésznő csodálkozva mondotta:

— Hiszen, amikor nem dolgoztam, akkor ennek a kétszeresét kaptam, ezeröttszáz dollárt?!

A filmgyár vezetője kedélyesen válaszolta:

— Most viszont óriási esélye van arra, hogy amerikai híresség legyen magából és ezt az esélyt meg kell nekünk fizetnie.

Greta Garbo hosszú szünet után ismét műterembe vonult a »Ninocska« című filmmel. A részben orosz, részben pedig párizsi milőben játszódó filmet Lengyel Menyhért írta. A művésznek kívánságára a kitűnő magyar író részt fog venni a film felvételein és a nagysztar kívánságainak megfelelően javitgatja a dialógust.

Az idei newyorki színházi évad legnagyobb sikerét, Robert Sherwood »Abe Lincoln Illinoisban« című történelmi tárgyú drámáját a Metro filmgyár kétszázhetvenöt ezer dollárért vásárolta meg. A filmet nem tudták egy ideig elkészíteni, mert a főszereplő el volt foglalva a színpadi változattal. Közben egy másik filmgyár gyorsan elkészített egy hasonló tárgyú filmet és a »A fiatal Abe Lincoln« címmel forgalomba hozta. Miután a tragikus körülmények között elhunyt köztársasági elnök életéről szabad színdarabot vagy filmet írni, a gyár arra hivatkozott, hogy neki is jogában volt ugyanezt a témát feldolgozni. Robert Sherwood mégis egymillió dolláros kártérítési pert indított a vállalat ellen.

Közművelődési Egyesület vasárnap, július 30-án a Matheisz-féle vendéglőben előadást rendez, melynek keretében színrehozzák a Huszárkisasszony című háromfelvonalos vígjátékot. Az előadás este nyolc órakor kezdődik. Szereplők a következők: Bán András, Bán Juliska, Tóth Jucika, Molnár Miska, Vig Feri, Kaszper Sándor, Kaszper Pista, Szabó Imre, Szotta Pista, Pintér József, Kaszper Misi, Virág Marika, Rogiener Sanyi, Szentmártoni Mancika, Rogiener Feri, Jávorka Annuska, Rogiener Jóska, Virág Jani és Virág János.

Plátó párbeszédei Pompeji romjai közt. Nagy és előkelő közönség töltötte meg a napokban Pompei, a Vezuv lábaja alól kiásított római város színházát. Ermete Zacconi, az olaszok nagy színművésze, Plátó párbeszédeit tolmácsolta. Pompei romjait most esztendőként fényképezik meg és ez a klasszikus környezet még csak fokozta a klasszikus előadás sikerét. Az előkelő közönség hosszasan és lelkesen ünnepelte Zacconit.

Az »Iglói diákokat«

most vasárnap előadják a kükendai szerb műkedvelők a városi parkban épült szabadtéri színpadon

Vasárnap este a kükendai Szloga énekkar műkedvelői szerb nyelven színrehozzák Farkas Imre poétikus színművét az »Iglói diákokat«. A darabot Petrovics Iván fordította, illetőleg dolgozta át magyarról szerb nyelvre, egyben a darab egyik főszerepének eljátszását is vállalta és a darab rendezését is ő végzi.

A darab zenéjét — tekintettel a darab szerb szellemében való átdolgozására Bodej Eugen, az ismert noviszádi karmester szerezte. A darabot a kükendai filharmonikusok kísérik Szupritz József karnagy vezetésével. A városi parkban erre az alkalomra a műkedvelőelőadást rendező énekkar külön nagyméretű szabadtéri színpadot építtetett.

Mint külön érdekességet kell megemlíteni, hogy az előadást hirdető hatalmas színlapok az államnyelven kívül magyarul és németül is szólnak.

Kükendán talán az első eset hogy szerb egyesület által rendezett előadást vagy mulatságot, valamint az erre szóló meghívókat magyar illetőleg német nyelven is nyomtassák.

Devizák: (kínálát — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

BEOGRÁDI ÉRTEKTŐZSDE

Július 27.

London (egy font) 209.10—205.90, Páris (100 frank) 1457—116.27, Newyork (100 dollár) 4439.87—4279.47, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 líra) 234.80—231.70, Prága (100 esk) 152.25—150.75, Amszterdam (100 holland fr.) 2388.50—2350.50, Berlin (100 márk) 1786.58—1769.12, Brüsszel (100 belga fr.) 759.25—747.25, Szoloniki (100 drachma) 21.55—30.85, Varsó (100 zloti) 839.18—830.82, London magánklíring 259.60—256.40, Berlin magánklíring 1440—1420 — Állampapírok: 7 százalékos beruházási kölcsön 100.75, kötés 100.75, 7 százalékos stabilizációs kölcsön —100.75, 7 százalékos Hip. bank kötvény —100.50, 8 százalékos külföldi kölcsön —100, 7 százalékos külföldi kölcsön 94.50—94, 4 százalékos agrárkölcsön —62.25, 2 és fél százalékos Ratna Steta 468.50—467.50, 6 százalékos léggluk 87.50—87, kötés 87.50—87.25, 6 százalékos dalmát agrár 84.25—84, kötés 84.25—84.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Rozs, bácskai vasut 130—132.50. Uj zab, bácskai vasut 120—122.50, szerémi és szlavóniai 120—122.50. Uj árpa, bácskai 63—64 kgos 132.50—135, szerémi 63—64 kgos 132.50—135. Tengeri bácskai vasut prompt. 115—117. Bab. fehér bácskai 2 százalékos 290—302. Liszt, Cgg és Ug 235—245 kettes 215—225, ötös 195—205, hatos 174—185 hetes 150—160, nyolcas 115—120. Korpa, prompt bácskai 108—110, szerémi 108—110 — Sertézsír, új nagyhordókban 13.75—14.75, kannában bruttó nettóért 13.25—14.25. Füstölt szalonna 13.75—14.75. sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 12.75—13.75. Irányzat: változatlan. — Forgalom: 145 vagon.

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláviai energiagazdálkodás államosítása

Egy milliárd dinár szükséges a magántulajdonban lévő villamosművek megváltásához — Drága az áram

— Saját munkatársunktól —

A jugoszláviai társadalmi és gazdasági élet egyre nagyobb figyelemmel kíséri az ország villamoságának fejlesztésére irányuló akciót. Sürgeti annak az átfogó törvényjavaslatnak mielőbbi részletes tárgyalását, amely az elektrifikálással összefüggő kérdéseket törvényesen rendezné. A törvényjavaslatnak a nyilvánosságra kerülő eddigi részletei nem adhattak tiszta képet arról, mi is a törvénytervezet tulajdonképpeni intenciója. A hivatalos gazdasági alakulatoknak sem volt még módjukban a törvénytervezethez hozzászólni, mert az ma még az előkészület stádiumában van. Az utóbbi időben azonban egyre inkább előtérbe kerül az a felfogás, hogy az ország villamosenergiájának gazdaságosabb felhasználása és a villamoság fejlesztése érdekében a készülő törvénytervezetnek tulajdonképpen

az államosítás gondolatán kell felépülnie.

Ma Jugoszláviában, az energia-termelés évente legalább hétszázmillió hektóvattra tehető és ezt az országnak mintegy háromszázötven vízműve és majdnem kétszázötven villamosági telepe adja. A legfejlettebb energiater-

melés a Dráva-Bánátban van, azaz Szlovéniában, ahol az összes energiáműveknek körülbelül egyharmada van. Mint ismeretes, az energiatermelés állami, közületi és magánvállalkozás tulajdonában van. Így például az ország legjelentősebb villamosági vállalatai, mint a »Fala«, a »La Dalmatienne«, a Beograd melletti Makis, Jelica és »Vojvodina« magánvállalatok. Ha a készülő törvénytervezet, külföldi mintára, az energiagazdálkodást teljesen állami ellenőrzés, illetve kezelés alá vonná, akkor annak a keresztülviteléhez

legalább egymilliárd dinárra van szükség.

Nincs kétség aziránt, hogy a mai pénzügyi viszonyok, az általános európai felszereléssel tartó jugoszláv hadikiadások miatt, az államháztartás egy ily hatalmas megváltási összeget a közeljövőben nem tud előirányozni. Ezért az étatizmusnak arra a lassan, megfontoltan előkészített útjára kell térni, amelyhez hosszú évek és évtizedek szükségesek.

Ebben az előkészítő munkában a nagy feladat a községi és közhasznú intézményekre hárul, amelyeknek a különböző megváltási

jogot biztosító szerződéseik vannak. A készülő energiátörvénynek így tehát gondoskodnia kell majd arról, hogy a községek, illetve a városok, évi költségükben, a területükön működő villamosági telepek elkövetkezendő megváltására nagyobb összegeket tartalékoljanak s már ma olyan rendkívüli bevételi forrásokról gondoskodjanak, amelyeknek igénybevételével, az elkövetkezendő megváltás előakadályok ne háruljanak. Ugyancsak a törvénytervezet feladata lenne,

az ország különböző vidékei áramhasználati díjainak egy-ségesítése,

vagy legalább is rajonizálása. Az áramhasználati díjak tekintetében, az országban valóban furcsa állapotok uralkodnak. Vannak villanytelepek, amelyek az áramért egy hektóvatt egység után 10, sőt 14 dinárt is elkérnek. Beograd városa például tíz dinár egységárat követel, ezenfelül pedig a villanyfogyasztók kauciójával dolgozik, amelyet helyiségenként, illetve szobánként fizetnek. Körülbelül két-három hónapi fogyasztásnak megfelelő kauciót kell a beográdi fogyasztónak lefizetni, az áramfogyasztáson kívül pedig minden fogyasztó havi 8 dinár pótdíjat s azonfelül pedig állami villanyilletéket is fizet. Egy kisebb polgári háztartás például április havában 22 hektóvatt fogyasztás mellett, fizetett:

Áramdíj	Din. 99.—
Pótdék	Din. 8.—
Állami fogy. illeték	Din. 15 40
Összesen:	122.40

Egy ugyanily keretű polgári háztartás villanyfogyasztása a téli hó-

napokban 220—260 dinár között mozog. Valóban megfizethetetlen. Az ipari és a háztartási munkálatokhoz az olcsóbb áram terén is olyan állapotok vannak, amelyek az ipari áramfogyasztást megdrágítják, a háztartásokban pedig a háziasszonyt, így a vasalásnál, az olcsóbb, de egészségtelen faszénre kényszeríti. Így például a zagrebi ipari áram olyan drága, hogy

a zagrebi ipari termelés az utóbbi években, éppen emiatt erősen visszafejlődött.

A környékre vagy a távolabbi vidékre telepedett, így például Karlovácra, ahol az ipari vállalatok olcsó villanyáramot kapnak.

Az olcsó villany a népi kultúrát, a népi higiéniát, a termelés fokozását és olcsóbbá tételét segíti elő. A kulturális színvonal és a népi jólét valóságos fokmérője a villany. Az északi államokban, így Svédországban és Finnországban nincs istálló, sertésöl vagy tyúkretrec, ahol ne lenne villany s a svájci tehenészetekben, még a fejéshez is villanyt vesznek igénybe. Addig is tehát, míg az energiatermelésre és az energiagazdálkodásra az államnak megfelelő irányító szerepe kialakulhat,

az energia olcsóbbá tételé: a legfőbb feladat.

Szó lehetne továbbá arról, hogy az újabb energiáművek, vízművek, stb. felállításából a magángazdálkodást már zárják ki és a jövőben csak közhasznú intézmények, községek, érdekszövetkezetek kapjanak villanytelepi koncessziót. Ezt a törekvést azonban belföldi vállalkozó tőke hiányában az egész vonalon nehéz végrehajtani. Ismeretes, hogy éppen a kö-

— Egy szó se igaz ebből, fenség, — folytatta most már a hazudozást, — s én ezt a fiatal embert felelőssé is teszem fenséged előtt a várparancsnokság vakmerő megrágalmazásáért.

— Ez a »fiatal ember«, tábornok ur, — kiáltotta most már Károlyi is fölindulva, — az ősi Kapony-nemzetségből származik, amely Árpád vezérrel hódította meg ezt a földet kerek nyolcszáz esztendővel ezelőtt; nem tudom, a Leffelholtzok hol voltak s mik voltak az idők. »Ennek a fiatal embernek« a nagyatyja második Mátyás király asztalnoka s a nagy erdélyi fejedeleme, Bethlen Gábornak, sógora volt, azóta bárók és főispánok a Károlyiak, amint-hogy »ez a fiatal ember« is az. De amit még mindennél inkább tudomására kell adnom önnek, tábornok ur, az az, hogy én, mint ennek a nemes vármegyének a főispánja vagyok jogosítva számomra kérem öntől, hogy miért ilyen rongyos ez a vár, amelynek védelmünkre kellene szolgálnia. Nem én vádolom önt, hanem ezek a roskadozó falak, ezek a kidőlt-bedőlt palánkok!

Lajos herceget kínosan érintette ez a jelenet, amelynek a kísértet is fűtanuja volt s amely éppen-séggel nem volt alkalmas arra, hogy a német tábornoki tekintélyt s a hadsereg becsületét öregbítse.

Metsző hidegséggel mondotta Károlyinak:

— Bárhogy is van, főispán uram, önnek más uton-módon

(212)

kellott volna védekezését előterjesztenie. Heveskedését csak fiatal-sága mentheti.

Még mielőtt Károlyi felelhetett volna, intett a kezével, megsarkantyuzta a lovát s Leffelholtz-cal és a többi német tisztekkel együtt elvágtatott, otthagynva a faképnél a hűledező, elkeseredett Károlyit.

No hiszen, a császárhű főurnak ez volt az első kőszó abból, hogy még a főember-orban lévőeknek is milyen keserű kenyér az a labanckenyer. Pedig a bádeni herceg nemesak külsejére nézve volt igazi nemes urlembert, az volt ő lelkiileg is, tetőtől talpig. S még ő is ily e fogult tudott lenni, ha némettel mert tengelyt akasztani a magyar ember!

Lehiggadván később, Károlyi kihallgatásra jelentkezett a hercegnél, hogy meggyőzze a maga igazáról.

Hanem két napon át a herceg még csak maga elé sem bocsátotta.

Akkor egy ismerőséhez, Tirrheim főhadsegédhez fordult, kinek sikerült kieszközölnie, hogy a herceg elé járulhasson.

Ebéd után fogadta a bádeni, a

fővezérségen lebzselő számos herceg és ur jelenlétében.

Alighogy belépett, a herceg azonnal feléje sietett s nagy haragszóval mondotta:

— A Károlyiak mind rebellesek!

— Fenséges uram, — szót Károlyi Sándor eszöndes méltatlankodással, — ne mondja ezt fenéged, mert soha egy sem volt az, nemhogy mind azok volnának.

— Nem kegyelmes, hanem a városiak, a Károlybeliek, — magyarázta szavai értelmét a herceg, — mert a hirt nem hozzák be igazán.

— Kegyelmes uram, eddigelé máshonnet nem hoztak hercegségednek hírt, csak az egy Károlyból. Azért kérem fenségedet, ne mondja rebelleseknek őket, mert igaz hivei öféségének.

Hej, ha Károlyi Sándor már akkor tudott volna beszélni az udvar sima nyelvén! De ő akkor még nem a bécsi nótára táncolt, még a leendő kuruc rejtőzött benne.

— A Károlyiak mind rebellesek!

— ismételte az ellentmondáson most már haragra lobbanva a herceg.

— Kegyelmes uram, nem vol-

tak, nem azok s nem is lesznek rebellesek, — erősítette megálkodottan Károlyi Sándor, — s öfésége kegyelmes levelével is kész vagyok bizonyítani, hogy soha egy Károlyi sem volt rebellis s hercegséged se mondjon annak, mert azt el nem szenvedtem, hanem, ha az vagyok, itt vagyok: bánjkégy velem, amint azt egy lázadó megérdemli. Hogy pedig fenségednek hírt Károlyból nem hoznak, nem én vagyok az oka!

Most újra a felforrat vér vált urrá Károlyin, megragadta mellén az ott ácsorgó Leffelholtzot s a herceg elé rántva, így kiáltott:

— Ennek oka a parancsnok ur, aki senkivel barátságosan nem érintkezik s akik hírt hoznak is, nem ajándékkal jutalmazza őket, amint szokás, hanem háromnapis egyheti tömlöccel; ott éheznek és szomjazznak, azért nem hozzák a hírt.

A herceg erre az erőszakosságra és újabb vádaskodásra oly haragra gerjedt, hogy csak méltatlankodva a faképnél hagyta.

»S én is tétet hajtván — írja emlékezőseiben elbeszélését befejezve maga Károlyi Sándor, — ott hagytam s házamhoz menvén, a török salva guardia (villámhárító) szabadonbocsátásának sürgetését is abban hagytam s paripámra ülven, Ecsedre, feleségemhez mentem.

Hanem ezzel még nem lett vége a históriának.

Galga szu'tán is értesült róla, hogy mily méltatlan sorsra jutottak az ő kedves török és tatár

zelmultban, egy olasz konzorcium a Drina-menti Zvornik mellett emelendő hatalmas hidrocentráléra tett ajánlatot a kormánynak, ami a boszniai-drinavidéki villamosítás elősegítése érdekében most komoly tárgyalás alatt van.

Látjuk tehát, hogy az energiagazdálkodás államosításával ma még nem lehet behatóbban foglalkozni, de addig is vannak olyan problémák, amelyeknek megoldása a jugoszláv energiagazdálkodást fejleszthetnek.

Az idei év első felében közel 24 százalékkal több autót hoztak be Jugoszláviába, mint tavaly

A benzin — aikofool keverékéből 40 százalékkal többet használtak az idén januártól június végéig, mint tavaly

Beogradból jelentik: Hivatalos statisztikai adatok szerint az idei év első hat hónapjában összesen 3.028 személy és teherautót hoztak be Jugoszláviába, a tavalyi január—június közötti 2.443 kocsival szemben. Így az idei év első hat hónapjában 535 autóval, vagyis 23.94 százalékkal többet hoztak be, mint tavaly. A külföldről behozott autók értéke az idén 107.5 millió dinár volt a tavalyi 86.5 millióval szemben, tehát 21.0 millió dinárral, illetve 24.27 százalékkal fizettek az idén többet ki autókért, mint tavaly az év első hat hónapjában.

A behozott személyautók száma 2.333 volt 65.8 millió dinár értékben, a tavalyi 1.799 darabba és 49.9 millió dinár értékkel szemben. Az idei év első felében 534 személyautóval, illetve 30 százalékkal hoztak be többet, mint tavaly, ezek értéke 15.9 millióval, 30 százalékkal volt több a tavalyinál.

Az idei év első hat hónapjában behozott teherautók száma 695 volt, 41.7 millió dinár értékben, a tavalyi 36.6 millió dinár értékű 644 darabba szemben. Így tehát a teherautók bevétele 51 darabba, 7.88 százalékkal, illetve értékben 5.1 millió dinár 13.9 százalékkal volt több a tavalyinál.

A benzin állami fogyasztási illetékének csökkenése, az autó vámjának és egyéb közterheinek csökkentése következtében az idei év első hat hónapjában körülbelül 40 százalékkal több benzin-alkohol keverék fogyott el, mint tavaly.

A személyautók behozatala az idei év első hat hónapjában az egyes államok szerint a következő volt:

	1939		1938		több v. kevesebb	
	drb.	Mil. d'n.	drb.	Mil. d'n.	drb.	Mil. d'n.
Belgium	47	2.5	44	1.8	+ 3	+ 0.7
Anglia	25	0.8	26	0.8	- 1	—
Olaszország	298	6.9	203	4.1	+95	+ 2.8
Németország	1525	41.5	1138	30.9	+387	+10.6
Hollandia	26	1.2	3	0.1	+23	+ 1.1

főemberei, akiket jóindulatúan kölcsön adott az esedieknek a kőszta, eltévedt tatár villámok elhárítása végett. Nosza, nagy haragra gerjedt öfelsege s még váradi törököket is vonván maga mellé, egész seregével Terem és Genes alá szállott, pár ágyulövésnyire Nagykárolytól, holott is tizednapig lakdogálván, a körültekintő falvaknak templomait mind elégette, feles embert is, kit hol talált, elrabolt, még Szatmárt is, amelyben a bádeni herceg pihent fényes táborkarával, becsapásával háborgatta, ugyannyira, hogy Károlyi jobbagyái is mind a vár árkába és kertjeibe szorultak a nyavalyások minden javaikkal.

Tizednapon nagy, kemény üzenetet küldött be a vár árkában meghuzódott népnek a szultán: kilenc embert küldjetez magatok közül hozzám, különben fejeteket veszem mindannyiőtoknak: a német ott bent a várban dőzsöl, bizony meg nem oltalmaz benneteket.

Mit volt mit tenni, kiválogatták szegények a kilenc embert s egy prédikátorral együtt kiküldték a szultánhoz. Az pedig egyet közülök, egy Radák István nevűt, aki értelmes, nyílt eszű ember volt, megígérte a szót és továbbadni is tudta: beküldött a bádeni herceghez ezzel az üzenettel:

— Mondd meg a német vezérnek, ha az én törökjeimet vissza nem adja, mind a kilencötöket nyársba huzatom!

Bement Radák István a várba,

de az üzenetnek nem lett fogadtatja.

Hát bánta is azt a herceg, hogy kilenc magyart nyársba huztak egy bitang módra elfogott törökért és tatárért?

Radák visszakullogott az elutasító felelettel, mire Galga szultán kiadta a parancsot, hogy másnap a kilenc boldogtalant föl kell karózní.

Somlyó a'att táborozott a szultán. A szegény kilenc haláraitelt szomoruan várta a végóráját. Valami különösképpen nem őrizték őket: hiszen csaknem szokhatnak meg a tábor kelős közepéből?

Hanem az éjszaka sötétjében Radák suttogni kezdett:

— Az jutott eszembe cimborák, hogy ne várjuk a halált oly bamba megadással, mint a tagöütést a barom. Próbáljuk meg: hátha megszökhetnénk?

Az egész tábor mélységesen aludt.

Radákék négykézláb másztak kifelé a táborból Minden kis neszre kiverte őket félelmükben a halálveríték. Ilyenkor mozdulatlanul földhöz lapultak, mint egy-egy élettelen fatöng s csak nagysokára kuszak odébb, ha a zaj elült.

Végtére szerencsésen kijutottak a tatár táborból. Mikor vagy egy puska lövésnyire voltak már, talpra ugrottak és eszeveszett futásnak eredtek.

Mikor már majd ledobbantak a fáradtságtól, Radák megállította és megolvasta őket. Vele együtt kilencen voltak. Egy hiányzott közülük: a prédikátor.

Egyesült Államok	173	7.9	194	8.1	- 21	- 0.2
Franciaország	56	1.7	59	1.9	- 3	- 0.2
Csehország	179	3.0	120	2.6	+59	+ 1.2
Svájc	3	0.1	11	0.1	- 8	-
Összesen	233	65.8	1799	49.9	+534	+15.9

A fenti kimutatásból látható, hogy a legtöbb autót Németországból hozták Jugoszláviába. A személyautók behozatalából 1525 darab, vagyis 65.36 százaléka esett Németországra,

míg tavaly a százalék arány valamivel 64 százaléka alatt volt.

A teherautók behozatala a következőképpen alakult:

	1939		1938		több v. kevesebb	
	drb.	Mil. d'n.	drb.	Mil. d'n.	drb.	Mil. d'n.
Belgium	9	0.4	20	0.8	-11	- 0.4
Olaszország	7	0.1	7	0.7	-	- 0.6
Németország	637	38.9	582	33.3	+55	+ 5.6
Hollandia	2	0.1	3	0.1	+ 1	-
Egyesült Államok	21	0.9	17	0.7	+ 3	+ 0.2
Franciaország	3	0.1	8	0.5	- 5	- 0.4
Csehország	13	1.0	7	0.3	+ 6	+ 0.7
Összesen:	695	41.7	644	36.6	+ 51	+ 5.1

AZ »OPSTE JUGOSZLOVENSZKO BANKARSZKO DRUSTVO« RÉSZVÉNYTÖBBSÉGE NÉMET TULAJDONBA MENT ÁT

Beogradból jelentik: A Jug. Kurir értesülései szerint az »Opste jugoszlavenszko bankarszko drustvo« részvénytöbbsége német tulajdonba ment át. Ennek a nagy pénzintézetnek tényleges részvényese ma a Deutsche Bank. Az osztrák csatlakozás után a Deutsche Bank vette át a Creditanstalt és Wiener Bankvereint és a brüsszeli »Société Generale de Belgique«-vel együtt a bankarszko drustvo részvényeinek 90 százalékát megszerezte. Valószínű, hogy nem a Deutsche Bank vette át egyedül a részvénytöbbséget, de az intézet irányítását ez fogja végezni. Sem a két bécsi, sem a belga intézetnek nem volt meg a

részvénytöbbsége. A két részvény-csoport között az egyensúlyozó szerepet a Basler Handelsbank és a Böhmische Union Bank töltötte be. Egy kisebb részvényköteg jugoszláv közgazdasági körök kezében volt. A németek úgy szerették meg a többséget, hogy átvették a Böhmische Union Bank részvényeit és Jugoszláviában is vásároltak részvényeket.

A részvénytöbbségnek német birtokba történt átjutása következtében az intézet vezetésében is változás áll be. Augustus közepén tartják meg az Opste jugoszlavenszko bankarszko drustvo részvényesei közgyűlésüket, amelyen új igazgatóságot és felügyelő bizottságot választanak. A Jug. Kurir értesülései szerint az igazgatóság elnökévé Franz Neuhau-sen beogradí német főkonzult választják meg.

Azt elnyomta az álom ott a táborban s mélyen aludt, amikor a többiek csigamódra mászni kezdtek, ugy aztán ott felejtődött.

Hanem azért nem karóztathatta föl másnap őt se Galga szultán.

Hajnál felé fölserkent a pap: látja, hogy a többi eltűnt mellőle. Megszöktek! — ébredt a valóság tudatára. Nyomban megindult ő is. Lassan ment, a földre hajolva, fűrkészve mindenfelé, mintha elvesztett volna valamit. A hajnali szürkületben megörbéd alakja úgy imbolygott tova, mint valami hasfájós lidérc. A tatárok rá se hederítettek.

Igy aztán a prédikátor is megmenekült a szultán bosszujától.

De a bádeni herceg ugyancsak bosszút állt Károlyi Sándoron. Mikor már nagy télben a Galga szultán ellen vezetett erdélyi felvonulásból visszatért: Muraniczi Horváth János ezredes parancsnoksága alatt háromezerkétszáz katonát szállásolt el Nagykárolyban télire. Kétezeröttszáz ta past (gyalogost) és lovas és hétszáz arnótát, akiket mind Károlyi Sándornak kellett élelmeznie egész teletszaka.

A bádeni a legérzékenyebb oldalán találta ezzel Károlyi Sándort, mert a fiatal főispán ugyan takarékos, szerző természetű volt. Ötvennégyezer forintját falta föl a garázda siserehad, nem is szólva a temérdek kárról és bosszúságról, amit még ezen felül fékezhetetlen garázdaságukkal Károlyinak, mint földesurnak okoztak. Muraniczai Horváth János ezredesnek kisebb gondja is nagyobb

volt, minthogy a betyár hadinépet megzabolázza. Károlyi minden fölszólalása süket fülekre talált nála. Ami annál csunyasabb volt az »előhasu nagyságos urtól«, mert szegényiegyénységében Károlyi Sándor édesatyja, a pár évvel előbb elhunyt báró Károlyi László volt a pártfogója. Neki köszönhetette, hogy császári ezredes és »előhasu nagyságos ur« lett belőle.

Károlyi Sándor persze minden uton-módon megkísérelte, hogy az ötvennégyezer forintot visszakapja a hadipénztártól, — hiszen megbízható labanc s hozzá még a császár főispánja volt, — de csak ötezerhuszonkét rénes forintot fizettek ki neki. Azt meg kénytelen volt odaadni a vármegyének, mely csaknem csődbejutott, mert szintén huszonnégyezer forintja bánta a beszállásolást.

Hát így bántak a németek akkoriban a legesászárhűbb magyarokkal is. A kurucokat kintpadra vonták, lefejezték, vagy kiüldözték az országból s ők ültek be a birtokaikba. De kutyába vették, kiszípolyozták és tiporták a labancokat is, akármilyen odaadó és szolgálatkész hívei voltak is a Habsburg-dinasztiának.

Igy készítették elő a Karafák és a Leffelholtzok a véres és dicsőséges háborút, amelyben még az addigi labancok is engesztelhetetlen szabadsághősökké váltak.

(Folytatjuk)

**A NARODNA BANKA JELENTÉSE
JULIUS 22-ÉN**

A Narodna Banka helyzetéről július 22-én a következő jelentést adták ki:

Aktívák: A fedezet 1 millióval 1.921.4 millió dinárra emelkedett, fedezethez nem tartozó devizák 18.1 millióval csökkentek és mai értékük 504.5 millió dinár, az ércpénz 11.9 millióval 222.2 millióra csökkent, a kölcsönök 45.2 millióval 1.774 millióra csökkentek, a tartalékalap értéke 3 millióval 242.7 millióra emelkedett, a különböző aktívák 140.6 millióval 2.306.2 millióra emelkedtek.

Passzívák: A bankjegyforgalom 22.5 millióval csökkent és ma 7054.4 millió dinár értékű van forgalomban, a látra szóló kötelezvények 65.9 millióval 1.888.3 millióra, a különböző passzívák 27.7 millióval 261.2 millióra emelkedtek. Az aktívák és passzívák összege 9.696.3 millió dinárt tesz ki.

**Uj buvárnaszádof
bocsátótfak vízre
Franciaországban**

Tou'orból jelentik: Szerdán déli-élt kilenc óraker bocsátótfak vízre az »Aurore« buvárnaszádof. Az új tengeralattjáró két, egyenként 1500 lóerős Dieselmotorral és két, egyenként 700 lóerős elektromotorral rendelkezik. Személyzete 4 tisztből és 40 tengerészből áll. (A. A.)

Rövid sport hírek

Az Ujpesti TE uszó- és vízpolócsapata a jugoszláv bajnok Jug meghívására a Horthy-kupa mérkőzések után Dubrovnikban vendégszerepel. A beográdi Politika szerint Dubrovnikban nagy érdeklődéssel várják az UTE-t, amely »kétségtelenül a világ legjobb vízpolócsapata«.

A jugoszláv tenisz-szövetség határozata értelmében a Beogradi TK ez évi szeptember 23-ig nem rendezhet versenyt és játékosai sem indulhatnak más versenyeken.

Beograd futbalcsapatának tagjai a klagenfurti döntetlen után, a szokásos napidíjakon kívül, még fejenként 300 dinár jutalmat kaptak.

Noviszád, Szubotica és Beograd ifjúsági csapatainak serlegmérkőzése jövő vasárnap, augusztus 6-án kezdődik. A győztes csapat a szubotici alszövetség serlegét kapja.

A jugoszláv asztali teniszek hivatalos ranglistája: 1. Dolinar (Zagreb), 2. Marinkó (Lyublyana), 3. Blázi (Zagreb), 4. Ratkovics (Zagreb), 5. Hexner (Zagreb), 6. Harangozó Tibor (Szubotica), 7. Herskovics (Zagreb). A ranglistát Heger szövetségi kapitány állította össze.

Ungvár két csapata, a magyar Ungvári AC és a magyar-orosz SK Russj, jövőre a magyar nemzeti B) bajnokságban játszik.

Az olasz vízpoló válogatott Győrött 6:6 arányban döntetlenül mérkőzött a nyugatmagyar kerület csapatával.

Zsengellér (Ujpest) behozhatatlanul vezet a KKGóllövő listáján 9 góllal, utána következnek Bozsovcics, Puricelli, Toldi és Kocsis 4-4 góllal, Reguzzoni, Kiszely és Vince 3-3 góllal.

**Ma kezdődik a jugoszláv-német
Davis Cup-mérkőzés**

A fehér sport híveinek figyelme a hét három utolsó napján Zagreb felé irányul, ahol a jugoszláv és német teniszválogatott vívja meg előreláthatólag nagy csatáját a Davis Cup európai zónájának döntőjében.

A jugoszláv tenisz-sport, amióta Puncsecék feltűntek, egyike a legelsőeknek Európában s most alkalma nyílik annak bebizonyítására, hogy valóban a legjobb is. Mert elsőségét csak a német csapat vonhatja kétségbe.

Az utóbbi évek Davis Cup-küzdemeiben Jugoszlávia nem egyszer került össze Németországgal s az eddigi versenyek mindig a német csapat győzelmével végződtek. A mostani német együttes azonban Cramm kiválása folytán, nem olyan erős, mint a régi volt. Olyan hírek is keringenek, hogy Henkel betegsége miatt nem játszik; ebben az esetben Jugoszlávia akár 5:0-ra is győzhet.

Ha azonban Henkel játszik, az erőviszonyok kiegyensúlyozottabbak, de a hazai pálya előnye folytán Jugoszlávia 3:2 arányú győzelmét valószínűnek. Puncsec alighanem megnyeri mindkét egyes mérkőzést, Mitics is megnyerhet egyet s akkor a páros és a negyedik egyes mérkőzés eredménye már nem is volna fontos.

A jugoszláv csapat tagjai: Puncsec és Mitics, a német csapatban valószínűleg Henkel, Menzel, Metaxa és Göpfert játszik, hogy milyen beosztásban, az csak ma dől el.

A nagy érdeklődéssel várt verseny ma délután kezdődik a zagrebi AKD pályáján, holnap a párossal folytatódik és vasárnap fejeződik be.

A beográdi rádió mind a három napon többször megszakítja délutáni műsorát, hogy a zagrebi versenyről beszámolót adjon.

**A magyar nemzeti bajnokság
őszi sorsolása**

November 12: Jugoszlávia-Magyarország

Kenyeres Árpád, az MLSz főtitkára, végleg kijelölte a magyar válogatott őszi mérkőzéseit és megejtette a nemzeti bajnokság sorsolását. Az NB létszáma a Phöbus kiválása folytán 14-ről 13-ra apadt le s egyelőre még nem tudni, melyik egyesület lesz a hiányzó tizenegyedik. Az alábbi sorsolásban ez a csapat »X« néven szerepel.

Augusztus 27: Varsó: Magyarország—Lengyelország.

Szeptember 3: Szeged—Kispest, Nemzeti—Hungária, Ferencváros—Budafok, X—Szolnok, Elektromos—Haladás, Ujpest—Kassa, Törekvés—Taxisok.

Szeptember 8: Szövetségi nap.

Szeptember 10: Elektromos—Törekvés, Ujpest—X, Kassa—Ferencváros, Haladás—Nemzeti, Budafok—Taxisok, Szolnok—Szeged, Hungária—Kispest.

Szeptember 17: Szeged—X, Nemzeti—Ferencváros, Budafok—Haladás, Hungária—Kassa, Kispest—Ujpest, Taxisok—Elektromos, Törekvés—Szolnok.

Szeptember 24: Budapest: Magyarország—Németország.

Október 1: Budapest—Bécs.

Október 8: Ujpest—Törekvés, Kassa—Elektromos, Haladás—X, Szolnok—Ferencváros, Budafok—Nemzeti, Hungária—Szeged, Kispest—Taxisok.

Október 15: Szeged—Haladás, Nemzeti—Kassa, Ferencváros—Ujpest, X—Elektromos, Kispest—Budafok, Taxisok—Szolnok, Törekvés—Hungária.

Október 21: Bukarest: Magyarország B)—Románia B).

Október 22: Bukarest: Magyarország A)—Románia A).

Október 29: Ferencváros—Törekvés, X—Nemzeti, Elektromos—Szeged, Ujpest—Taxisok, Kassa—Kispest, Haladás—Hungária, Szolnok—Budafok.

November 1: Szeged—Törekvés, Nemzeti—Taxisok, Ferencváros—Kispest, X—Hungária, Elektromos—Budafok, Ujpest—Szolnok, Kassa—Haladás.

November 5: X—Törekvés, Elektromos—Ferencváros, Ujpest—Nemzeti, Kassa—Szeged, Haladás—Taxisok, Szolnok—Kispest, Budafok—Hungária.

November 12: Beograd: Magyarország—Jugoszlávia.

November 19: Szeged—Budafok, Nemzeti—Szolnok, Ferencváros—Haladás, X—Kassa, Elektromos—Ujpest, Taxisok—Hungária, Törekvés—Kispest.

November 26: Nemzeti—Törekvés, Ferencváros—Szeged, X—Taxisok, Elektromos—Kispest, Ujpest—Hungária, Kassa—Budafok, Haladás—Szolnok.

December 3: Szeged—Nemzeti, Szolnok—Kassa, Budafok—Ujpest, Hungária—Elektromos, Kispest—X, Taxisok—Ferencváros, Törekvés—Haladás.

December 10: Haladás—Ujpest, Szolnok—Elektromos, Budafok—X, Hungária—Ferencváros, Kispest—Nemzeti, Taxisok—Szeged, Törekvés—Kassa.

December 17: Szeged—Ujpest,

Nemzeti—Elektromos, Ferencváros—X, Hungária—Szolnok, Kispest—Haladás, Taxisok—Kassa, Törekvés—Budafok.

**A NOVIZÁDI GALEB RENDEZI
MEG A BEOGRÁDI ALSZÖVET-
SÉG USZÓBAJNOKSÁGÁT**

Holnap és holnapután a noviszádi Galeb a Strand melletti pályáján nagyszabású uszó és vízpoló versenyt rendez a beográdi alszövetség bajnokságáért.

A rendkívül érdekesnek ígérkező versenyen a rendező egyesületen kívül a beográdi Szever, Bob és Brgyanin, a petrovgrádi Vojvodina, a Szombori AK és a Szentai AK legjobbjai indulnak.

A verseny győztesei az országos bajnokság keretében a keleti zóna képviselőiként a nyugati (zagrebi) zóna győztesével kerülnek össze.

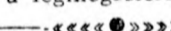
**AZ UJPEST SZEPTEMBER 6-ÁN
KIKINDÁN JÁTSZIK**

Amikor az Ujpest Beogradban járt KK-mérkőzésen, Kusner János ismert kikindai sportember, aki a háboru előtt az UTE aktív tagja és később tiszteletbeli kapitánya volt, meghívta a lilafehéreket egy kikindai mérkőzésre.

Az Ujpest vezetősége, Kusner Jánosra való tekintettel, elfogadta a meghívást és olyan előnyös anyagi feltételeket szabott, hogy a mérkőzést máris leköttették.

Magyarország világhírű bajnoksapata s az idei KK valószínű győztese szeptember 6-án játszik Kikindán a városi válogatottal.

Szeptember 6-a (szerda) Magyarországon hétköznap, Jugoszláviában pedig államünnep: Ófelsége II. Petar király születésnapja s így ez a nap az Ujpest és Kikinda szempontjából is a legmegfelelőbb.

**A NOVIZÁDI ALSZÖVETSÉG
HIREI**

Az alszövetség igazgatótanácsa szerdán este megtartott ülésén ideiglenes tagnak felvette a pivnicai »Janosics« nevű egyesületet.

Miután az elsőosztályú játékosok szabadságon vannak, az alszövetség nem vállalhatja most vasárnapra a Noviszád—Beograd városközi mérkőzés megrendezését.

A Szlovácsi megfelelt a Cement—Szlovácsi mérkőzés eredményének (7:4) igazolását. A tanács ezt a felebevezést elutasította.

A bjelinal Szemberia—NFK mérkőzés alszövetségi kiküldöttje: Bora Nikolics, játékezetője Toncsics lesz.

**PETROVARADINBAN »MASKARA«
NÉVEN EGYESÜLET ALAKULT
FARSANGI JÁTEKOK RENDEZÉ-
SÉRE**

Ne csodálkozzék senki se azon, hogy Kánikulában készülnek farsangra; Farsangot tart most az egész világ, Mely háboruszkodik békés álarca! Nyájasan tárgyal, bár felfalná egymást A két ellenség: a japán s az angol, Mivel a finom diplomácia Nyáron, mint télen, egvformán

farsangol. Hogy mit tárgyalnak és mi készül ebből lövő farsangra? — nem tudhatjuk még ma:

De félek, hogy ami ebből születik, Nagyon fanyar lesz a farsangi tréfa.

FANYAR TÓBIÁS

Négy futballbíró eltiltolt a játékvezetéstől a szuboticei alszövetség bizottsága

Érdekes ügyek az albizottságok előtt

A szuboticei alszövetség albizottsági szordán este több érdekes ügyet tárgyaltak. A bíróbizottság három futballbíró bűntettét játéklevezési tilalommal, az intézőbizottság megóvott mérkőzések sorsa felett döntött, a fejelemi bizottság pedig egész sor ismert vidéki futballistát sújtott játéklevezési tilalommal.

A bíróbizottság Mihók János bíró egy hónapra tiltotta el a játékvezetéstől, mert beigazolódott, hogy a Sziváci SK—Hajduk mérkőzést technikai szabálytalanságok ellenére is levezelte. A mérkőzést törött kapufák mellett rosszul meszelt pályán játszották le.

A Bácskogradisták AK—Szloga meccs bíráját Sovlyánszki Radoszlávot két hónapra tiltotta el a bíróbizottság a játékvezetéstől. Sovlyánszki bíró az említett mérkőzésen szabálytalanul itült tizenegyest a Szloga ellen. Ugyanis igazolást nyert, hogy a Szloga egyik védőjátékosa abban a pillanatban érintette kézzel a labdát amikor az a kapus keze közé került és a nagy lendülettel futó hátvéd átölelte a saját kapusát.

Radovánovics Szevetolik bíró egyhavi tilalommal büntették, mivel a bírójelentést nagy késedelemmel nyújtotta be.

Csószić Ljubomir bácskatopolai bíró egy hónapra eltiltolták a bírói funkciótól, mivel Sárcevević futballbíró egy topolai mérkőzés alkalmával élesen és igazságtalanul becsémérelte.

A fejelemi bizottság a következő játékosokat sújtotta játéklevezési tilalommal: Károly (Borac) 2 hét, Mészáros I. (Merkur) 1 hó, Mészáros II. (Merkur) 1 hó, Zeremszki (Szoboráni AK) 1 év, Stijics (Szoboráni AK) 2 hét, Gregus (CsAK) 3 hónap, Harák (CsAK) 2 hó, Szvirac (Szoboráni AK) 1 hónap, Müller (Szroszkimljetesi SK) 2 hét, Slemmer (Szloga) 6 hét.

Az alszövetség intézőbizottsága előtt három óvási ügy szerepelt. A Bácskogradisták AK—Szloga mérkőzés, mint ismeretes 2:2 állásnál félbeszakadt, miután a bíró a Szloga ellen tizenegyest ítélt mire a csapat — három perccel a befejezés előtt — levonult a pályáról. A mérkőzést 3:2 arányban a BAK javára igazolták.

A bizottság a június 4-én lejátszott Sziváci SK—kulai Hajduk mérkőzést megsemmisítette és annak újrajátszását rendelte el. A bizottság megállapította hogy a mérkőzés szabálytalan keretek között folyt le, miután sem a pálya meszelése sem pedig a kapufák nem voltak olyan állapotban, hogy Hajduki mérkőzést lehetett volna lejátszani.

A VSC—Sziváci SK mérkőzést 3:0 arányban a vrbázi csapat javára írták, miután a Sziváci SK legénysége távolmaradt a mérkőzéstől.

—««(IIII)»»—

Fotóamatőrverseny a palicsi ujságírónapon

Érdekes díjakkal jutalmazták a palicsi képeket

Ujságírónap és nagy nyári bál lesz augusztus 5-én és 6-án Palicson. A nyári szezon kiemelkedő nagy eseményének ígérkezik a szuboticei ujságírók és művészek egyesületének immár hagyományossá vált nyári mulatsága. A szenzációk és meglepetések sorozatát ígéri a nyári ujságírónap és a bál. Az ujságíró bál augusztus 5-én este lesz a palicsi Nagyvendéglő mindkét

terrazsán és a park sétányain. Az ujságírónapot viszont augusztus 6-án tartják meg Palics-fürdő egész területén.

Sportesemények szépségverseny és más események képezik az ujságírónap műsorát. Az ujságíró báll kapcsolatban viszont szemétkápráztató nagy tűzijáték készül. A bál maga a legkellemesebb szórakozást ígéri. A palicsi Nagyvendéglő terraszán két zenekar szolgáltatja a zenét felváltva és a rendezőség sok kedves meglepetésben részesíti a közönséget. Külön kell megemlítenünk a nagy fotóamatőrversenyt, amelynek eredményét az ujságírónapon hirdetik ki. A versenyen csakis palicsi felvételek állíthatók ki és az érdeemeseket nagy díjakkal jutalmazzák.

Ne felejtse el a két dátumot: augusztus 5. és augusztus 6. Ujságíróbál és ujságírónap. Mindenkinek ott kell lenni!

„Orthopäd“ cipőket

minden fájós lábba, a leújabb módszerek szerint garanciával készít

Gái István, Szubotica Zrinjski tér 2

Képviselőket

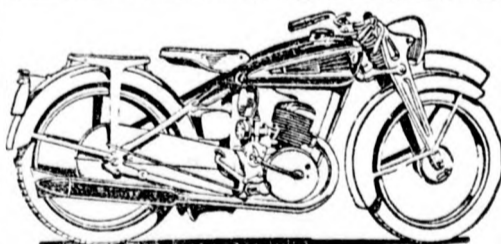
— megbízottakat keresünk minden községben a halál- és házassági osztályba való tagok gyűjtésére. Próbaidő után fix fizetés. Nagy kereset. Ajánlatok „Uzajamnost“ Zagreb; Draškovićeva 23 I küldendők.

25 7000 literis új és használt **hordók**

kaphatók

KRIX LAJOS kádármesternél Szubotica V. Mažuranićeva u. 19. Blaskó keresztnél

Motor-kerékpárok SZENES

vaskereskedésben Szubotica

Olcsó mezőgazdasági és állattenyésztési szakirodalom:

Néhány szó a baromfitenyésztésről	ára 1.— dinár, postadíj 0.50 din
A kőgazda pincéje	» 2.— » » 0.50 »
Anyja és escesemővelémi utmutató	» 2.— » » 0.50 »
Utmutató a gyümölcsös kezelésére	» 4.— » » 0.50 »
Takarmányok savanyítása	» 1.— » » 0.50 »
A malacok tartásának befolyása egészségünkre	» 3.— » » 0.50 »
A mangalica sertések expressz hizlalása	» 15.— » » 1.50 »
A sertések belférgessége (glistabateresség)	» 12.— » » 1.— »
A sertésenyésztés és hizlalás kézikönyve	» 12.— » » 1.— »
A méhészkedés alapismertete	» 3.— » » 1.— »
Gyümölcstermesztési és gyümölcsfavédelmi kézikönyv	» 12.— » » 1.— »
Szőlőművelés	» 12.— » » 1.— »
Gazdasszonyok házi kincstára	» 3.— » » 1.— »
Sertészet	» 12.— » » 1.— »
Tejgazdaság	» 6.— » » 0.50 »

A könyv árát és postadíját előre kell beküldeni. Kisebb összegű rendelésnél levélbe helyezett bélyeg küldhető

MEGRENDELHETŐ A

REGGELI UJSÁG kiadóhivatalánál

NOVISZÁD, KRALJA PETRA UL. II. 50.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnap lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetés adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

Ma: 5, 7-15, 9-15 órákor **dupla műsor**

A vörös táncosnő (MATA HARI)

Orosz kémfilm — A francia filmgyártás remeke **Vera Coréne, Jean Galland**

KAUCSUK

Szenzációs eredeti felvételek a brazilai őserdőkből **Vera v. Langen, Gustav Diessl, René Deltgeu**

3 csepp

„Növényharmat“

űdít, frissít, hűsít! Hőség idején, bágyadtságnál, kimerültségnél utazásnál sportnál nomlokra dörzsölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomjat olt jó közérzetet biztosít. Ez az ezerjő házi szer csak zöld füvekben valódi. Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben.

190

KERESLET

AZONNALRA kerékek Beograd részére fiatalabb házaspárt vincellérnek és szobalánynak. Jelentkezni személyesen 8—10 óráig: Bundinénál, Noviszád, Kralja Petra II. 26. 5090

KERESÉK modern lakást szeptemberre 3 szoba minden mellékkelviséggel, csak földszinten centrumban vagy villanyos közelében. Ajánlatok: telefon 34—32 5158

JOBB MINDENESLÁNY, főzni tudó azonnal felvétetik. Ajánlkozni: Noviszád, Carinszka u. 13., az irodában. 5152

KISZOLGÁLÓ LEÁNY felvétetik Gosticna Bulevar, Noviszád, Kralj Djordja 9. 5149

JÓHÁZBÓL való biciklizni tudó fiú kifutónak felvétetik Jusztusz Dániel, Cara Dusana 26. 5107

PERFEKT szobalány augusztus 1-re vagy 15-re felvétetik. Cím Schmolka hirdetőben. 5165

KÜLÖNFELE

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

AUTÓK! Új és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luxus és teherautókban, autógumikban, felszerelésben és alkatrészekben állandó nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetési feltételek. Képviseletek: Fiat, DKW, Wanderer, Audi és Horch. — **August KUTALEK**, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-06.

SZEPLŐT, pattanást hámlást, orrvörösséget és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVARI** krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszerár. Szubotica.

La akác-

és virágméz kapható Kudliknál, Postanska ul. 8, Szubotica. 213

N. S. U., D. K. W., PUCH

motorok, márkás kerékpárok rendkívül olcsón **Kollárnál Balmokon (STEYER-autó Képviselet)**

Friss töltésű radenci- és rostaškaskatinali ásványvizek

érkeztek 14 10 literes üvegenként 4 50 D. Nagyobb v. telnél olcsóbb

Kurješ Miloš fűszer- és csmegegyeztet SZUBOTICA, Muzička škola. Tel. 483, 463

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkosztóság és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50. Telefon: 21—37, éjjel 20—58. Felelős kiadó: **Andréo Dezső**. **Előfizetés:** Egy hóra 28— dinár (kihordó útján 30 din.) Három hóra 80— dinár (kihordó útján 86 din.) Félévre 160— dinár (kihordó útján 172 din.) **Előfizetés:** Mező elemk naponta. **Post. ckekvoni számon — Postacékek száma:** Zagreb, 46.692